

VASÁR NAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
V. Báthory-utca 24. szám.
(„Falu” Országos Földművelésügyi Földmivesszövetség.)
Telefon: Automata 294-52.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádiós gaz-
dasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P, félévre 4 P, negyedévre 2 P.

Budapest, 1933.

XIV. évfolyam 23. szám

Junius hó 4

Pünkösöd a Somlón

Irtá: Schandl Károly dr.

Valamikor tűznyelvek csaptak ki belőle s ontotta a látát Pannonia legszebb hegye: a nektártermő Somló. Ugy emelkedik ki a Marcal által öntözött síkságból, mint a királysírokat rejtegető pyramis a Nilus termékeny partvidékén. A rómaiak idején már nem működött a vulkán, de oszlopos szikláiról híres táborhelyre tekintett le az őrszem. Nagy Jenő volt a római vár,

melyet a későbbi magyar kor Tüskevárnak nevezett a Somló tövében. S ettől kezdve élénk szerepe volt a Somló környékének a történelem színpadán. Pusztaszerrel egyidősek a szálláshelyek, melyeket a heafoglaló magyarok a hegy tövében alapítottak s Borszerség és Karakószerség voltak a ma is élő Borszöröcsök és Karakósöröcsök községek elődei.

A Somló tanuja a Szent István király keresztény és agrár kultur-munkájának s az ősi nomád magyar nép iskolázásának. Koppány lázadói itt is hadakoztak az első magyar király győztes csapataival. A régi szláv telepéseket beolvasztották magukba s az Árpád-királyok a szent benedekrendi szerzetesnök apátságának adták a hegyet egész vidékével, hogy a

A Faluszövetség díjai a somlővásárhelyi kiállításon és borvásáron.

Egy ezüstserleg a legjobb bor díjazására; egy ezüstserleg, mint vándordíj, a levanteversenyen résztvevő legjobb egyesületnek; egy ezüst kolomp, mint vándordíj, a legjobb kisgazdanevelésű üszőnek.

nagy kulturális munkát elvégezzék. Apácatornán ma is büszkén mutogatják a polgárok az Árpád-királyok korabeli kis templomot, mely ritkaság az egész országban. Somlóvásárhely pedig kulturális pontja lett az ősi magyar közéletnek.

Doba község fölött ott ékeskedik ma is Somló ősi vára, mely Vak Bottyán és Bakács Tamás hagyományait örökölte meg a büszke hegy szikláin. A nemes községek egész raja veszi körül a hegyet — köztük a királynék dsidásai: a karakószörcsöki nemesek — s ezek a tatárral, törökkel dacoló szinmagyar falvak nemcsak a Somló szépségével és borával akarnak pünkösdi vasárnapján dicsekedni, hanem kálváriás Magyarország korában kulturális munkájukkal is.

József királyi herceg mintha az Árpádok szellemét követné, mikor eljön az ősi nemes magyar falusi nép körébe, hogy a Faluszövetség kiállítását és borvásárát megnyissa. Vitézi nép körében szeretettel fogadják a nagy háboru vitézei s boldogan várják a királyi hadvezér szemléjét. A Faluszövetségnek hosszú idő után ez az első kiállítása, mely a világ legjobb borát, a Somló gyöngyét, nyújtja kóstolóra a vendégek ezreinek, akik kocsikos és vonaton az ország minden részéből Somlóvásárhelyre zárandokolnak pünkösdi vasárnapján és másnapján, amikor a budapesti filléres gyors is egyenesen Somlóra hozza az utasok seregét. Mátyás király borát már elfelejtette a magyar nemzet. Ezen a napon fölemeli nektárját a Somló s helyet kér a világszerte csodált Somló gyöngyének. A Faluszövetség a törvényhozókat is meginvitálta a pompás kiállításra és a szőlősgazdaképviselek eljönnek, hogy a magyar bor propagandájának újabb stációjává avassák a somlai kiállítást. A devecseri járással egész Veszprém-megye ünnepe vasárnap a nektártermő Vulkán vidékén s a Faluszövetség országraszólián lobogtatja meg a jobb jövő és a magyar reménység zászlaját a Kisfaludyak és Vörösmarthy költészetével megáldott hegy lábainál.

Valóban nem volt szebb pünkösdi a Somlón, mely vasárnap az egész nemzetnek szól!

Piros Pünkösdi

Fehér karácsony, zöld husvét, piros pünkösdi... Lám csak, milyen érdekes találkozás a három keresztény főünnep megjelölésének a nemzeti lobogó színeivel! A fehér szeretét, amely összetartást, megértést, egybeolvadást és egy célt jelent. S a reménység zöldje, amely a természet újraéledésében és népek tetszhalálában is a feltámadást jelképezi. Meg a pünkösdi rózsá pirossága, amely már az élő valóság akaratainak színe. Gyöngyvirág, bár se fü, se bokor, se fa és illata sincsen. Csak piros, mint a szép lány ajka s a szerelmes legény lángbaborulása. Piros, mint a cseresznye és a hajnal. És nem vörös sohasem, mint a bohóc nadrágja, a pulyka, vagy az iszákos orra. Piros, mint a magyar lobogó legfelső színe s a hazáért csorduló hősi vér. És nem vörös, mint az Istent és hazát tagadó kommunista lobogó színe...

— Vörös ember, vörös ló, vörös kutya, egy se jó — mondja a magyar ember. S amikor ezt mondja, gyöngyvirág különbséget tesz a vörös és piros árnyalata között, ami alig található más nemzet nyelvében... Az imádkozó gyermek elpirul, az istenkáromló ember elvörösödik. De elvörösödik a magyar ember arca is dühében, ha az átkos Trianonra gondol, s csak akkor pirul vissza, ha a jövő akarásának pünkösdi rózsája gyullad ki az arcán... Mert az megint más szín... Azt nem a düh és elkeseredés mázolta az arcra, hanem az erő, akarat és öntudat festi rá. S ha még se fü, se bokor, se fa és illata sincsen, megvan már mégis, mint a pünkösdi rózsá pirossága. A magyar élniakarás, amely olyan töretlenül és erősen tör elő a legázolt magyar földből, mint ahogy a pünkösdi rózsá felszínre hozza évről-évre az évezred alatt érte hullott magyar hősi vér minden üde harmatát... S talán azért sincsen is illata, csak színe van, amely szín a többiek királynője, mert a magyar akarat jelképe a teljesülés felé...

Áldozó József

Áldozó József földmives, festő, aki a múlt év husvétján mutatkozott be a fővárosban s akinek művészetéről a sajtó összessége nagy elismeréssel és dicsérettel emlékezett meg, az elmúlt napokban is kiállítást rendezett a Faluszövetség székházában. Ezévi terméséből 60 képet sorakoztatott fel. Jobbára pasztelleket, köztük néhány olajfestményt is, hogy művészetének fejlődését bemutassa, ami sikerült is teljes mértékben. Az istenadta tehetség, a művész meglátása és megérzése, amely már első műveiben feltűnést keltett a színérvés kifejezéseiben s alakjainak élethű ábrázolásában, ma sem több, mint tavaly, első képeinél,

de több az elgondolás, változatosabb a téma és még öntudatosabb a kidolgozás. Áldozó József nem kezdő, hanem mindinkább kiforrott művész már, akinek szemlélése nem a must édeségével, hanem az óbor zamatjával hat. Olajfestményei közül „Önarckép“-e és „Édesapám“ (az öregem, ahogy ő mondta) című festményeinek befejezett művészetét ejt bámulatba. Pasztelljei közül „Köszeg“, „Tóriszlet“ és néhány állatképe elsöndű mesterművek. Kár, hogy a lehetetlenül sanyaru gazdasági viszonyok az ilyen nemes és szárnyaló tehetség útjának egyengetésére oly végtelenül kevés módot és lehetőséget nyújtanak. Pedig megérdemelné, hogy felkarolják a legteljesebb mértékben... M. J.

BELPOLITIKA

Képviselőház.

A képviselőház május hó 22-iki ülésén a külügyi tárca költségvetését tárgyalták. A vita után Kánya Kálmán külügyminiszter szólalt fel és válaszolt az elhangzott kijelentésekre. A miniszter hangsúlyozta, hogy a magyar külpolitikának főcélje egy igazi és igazságos békének a megteremtése, fix pontja pedig az olasz-magyar barátság. A leszerelés kérdésében a magyar kormány célkitűzései azonosak azokkal, melyeket Rooseveltnél elnök üzenetében megjelölt. Az Anschluss kérdésében korai volna állást foglalni. A magyar kormány a magyar-osztrák jövőszony gondos ápolását a jövőben is egyik legfontosabb feladatának tekinti. A magyar közvélemény tisztában van azzal, hogy a közeli jövőben sem politikai, sem gazdasági téren radikális változások nem várhatók Európában. Mindez azonban nem fogja a magyar kormányt arra indítani, hogy letérjen arról az útról, melyre lépett akkor, mikor a békés fejlődés elvét kezdte hirdetni. Ma már ugyanis mindenki előtt nyilvánvaló, hogy a magyar kormánynak a trianoni békével szemben elfoglalt álláspontja mint komoly probléma hatol be az európai államok életébe. Nemzeti céljaink eléréséért ugyanazzal a szívszággal és határozottsággal fogunk küzdeni mint a multban. Ez a küzdelem pedig tartani fog mindaddig, mig ki nem viutuk teljes egyenjoguságunkat.

A május hó 23-iki ülésén a kereskedelmi tárca költségvetése került sorra. A vita után Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszter válaszolt az elhangzott kijelentésekre. Tárcajának egyik legfontosabb feladata az ipari export előmozdítása, mely egyébként nagyobb összeget képvisel, mint a mezőgazdasági export. A beruházásoknál az a fontos, hogy ne csak Budapest, hanem az egész ország részesüljön benne. Az ipari árak leszorí-

Mutasd meg szomszédodnak is a **VASÁRNAP**-ot!

tásával kapcsolatban utalt arra a miniszter, hogy az árelemző bizottsághoz eddig 86 megkeresés érkezett és 15 problémát saját kezdeményezéséből igyekezett megoldani. Az energia-gazdálkodás jelentősége az, hogy a termelést, forgalmat megkönnyítse és az a fogyasztást olcsóbbá tegye. A villamosáramot olcsóbbá kell tenni. A MÁV-nál a tarifa-arányosítás egy hónapon belül életbe fog lépni és főleg a mezőgazdasági főterményekre vonatkozik. A személytarifák leszállítására sor kerül. Végül a miniszter az idegenforgalom és a diplomás ifjúság problémájával foglalkozott.

A május hó 24-iki ülésen folytatták a kereskedelmi tárca költségvetésének tárgyalását. Az elhangzott felszólalásokra válaszolva, *Fabinyi Tihámér* kereskedelmi miniszter megállapította, hogy *három és félmillió pengőt fordítanak utak fenntartására*. A Boráros-téri hid földmunkálatai egy héten belül megindulhatnak. Szükséges az *algógyógyi, tiszapolgári és csongrádi hidak megépítése is*.

A Ház elfogadta a kereskedelmi tárca költségvetését, majd az *igazságügyi tárca költségvetése* került sorra. A tárca költségvetését *Örffy Imre* előadó ismertette.

A május hó 29-iki ülésen folytatólag tárgyalták az *igazságügyi tárca* költségvetését. *Lázár Andor* igazságügyminiszter felszólalása után a költségvetést elfogadták, majd áttértek a *kultusz-tárca* költségvetésének tárgyalására. A tárca költségvetését *Óstör József* előadó ismertette.

A költségvetés tárgyalását folytatják.

jelentékeny magyar lakosságot helyeztek alacsonyabb nüveltségű népek uralma alá és a szerződés rendelkezései bosszuálló jellegűek.

Suvich olasz külügyi államtitkár költségvetési beszédében többek között a következőket mondotta:

— A legnehezebb és legkényesebb kérdések egyike a szerződések revíziója, noha egyébként erről maguk a békeszerződések intézkednek. A fejlődés az élet megfellebbezhetetlen törvénye. Arról van szó, hogy tanulmányozni kell a szerződéseknek a valósághoz való alkalmazását. Erre nézve pedig képzelni sem lehet jobbat, mint a nyugati hatalmak barátságát.

A Nők Nemzetközi Ligájának washingtoni tanácskozásain *Borah* amerikai szenátor nagy beszédet mondott a nemzetközi helyzetről. Valamennyi jelenlegi nehézség, beleértve a leszerelés és a háborus adósságok körül folyó vitatkozást, s mindazt a gazdasági kérdést, amely a mostani politikai eszmecserék állandó tárgya, csupán következménye a pusztulást hozó békeszerződésnek. A békeszerződések rendszere a világháborút követő korszak valóságos átka, amely lehetlenné teszi a népek békéjéhez és szabadságához való visszatérést.

A békeszerződések az általuk érintett népek életét, szabadságát és nemzeti létét a legmélyebben sértik.

Llewellyn Jones, a nagy magyarbarát angol képviselő, magyarországi tanulmányutja során számos előadást tartott és beszédet mondott Budapes-

ten a Magyar Külügyi Társaságban, a Revíziós Liga vacsoráján és az országzászlónál Debrecenben, Pécsen és az ország más részein, amelynek állandóan visszatérő magja a következő volt: „A magyar kérdés megoldása nemcsak a magyarság érdeke, hanem az egész európai népközösség szempontjából is döntő befolyással bír.

A kisántant államai fővárosaikban és nagyobb vidéki városaikban ugynevezett *revízió-ellenes tüntetéseket* rendeztek, melyeken a legélesebben, a leghatározottabban és a tábornokok, a szuronyok, valamint az ágyuk jogára hivatkozva kinyilatkoztatták, hogy *szerintük revízióról szó sem lehet*. A revízió teljes megtagadásának ez a hangos harci lármája őszintén megmutatja mennyit érnek *Benes* és *Titulescu* békéshangu nyilatkozatai. A bukaresti revízió-ellenes tüntetéseken *Vajda* román miniszterelnök és *Miron* patriárka is résztvettek. A szerbek pedig *újabb magyar területeknek Jugoszláviához való csatolását követelték*. A *Tordán* megtartott revízió-ellenes gyűlés után a részeg tömeg a *Tordához* közel fekvő *Sinfalea* és *Borréve* magyar községekbe betört, ott *felgyújtották a házakat és félholtá verték az ott talált magyar lakosságot, házaikat, berendezésüket összetörve, állataikat leöldösték*. Természetesen ezek az események a megszállott területek magyarsága és a csonkaország magyarsága körében is egyaránt nagy felháborodást keltenek, de éppen ilyen felháborodást keltenek az egész művelt világ közvéleményében is.

Revíziót!

Sir Robert Gower, az ismert magyarbarát angol képviselő, egyik legutóbbi beszédében kijelentette, hogy az európai helyzet a békeszerződések lényeges módosítása nélkül mindig aggasztóbb lesz. Addig nem lesz tartós béke, amíg bizonyos nemzeteket az elszenvedett igazságtalanság fölötti jogos elkeseredés gyötri. Angliában már belátják, hogy a békeszerződések módosítása a közel jövőben elkerülhetetlen lesz. Különösen áll ez a *trianoni békére, amely nemcsak rendkívül kegyetlen és igazságtalan, hanem a politikai józan ész és méltányosság alapelveivel is ellenkezik*. Ma már nehezen lehet megérteni, hogy miként járulhatott hozzá Anglia ilyen szerződéshez. A magyarok dicső nemzete örök hálára kötelezte a világ művelődését. Angliához hagyományos és régi barátság fűzi a magyarokat és Angliában tudják, hogy nem szívesen avatkozott bele Magyarország a háborúba. A trianoni béke feltételei amellet, hogy jogosulatlanok voltak,

Leventezászló-avatás Kálban.

Áldozócsütörtökön folyt le Kál községben a bensőséges leventezászló-avatási ünnepség. A zászlót vitéz *Subik Károly* dr. egri kanonok szentelte fel. A zászlóanyai tisztséget *dr. Mezei Lászlóné*, főjegyzőné töltötte be.

VILÁGKRÓNIKA

A négyhatalmi szerződés

A világ politikai köreit hetek óta izgalomban tartja a négyhatalmi egyezményről folytatott megbeszélés. A világsajtóban felmerült hírek egyszer a szerződés ügyének kedvező alakulásáról, másszor pedig végleges esődjéről számolnak be. Különösen nagy nyugtalanságot keltettek a négyhatalmi egyezményre vonatkozó hírek a kisantant köreiből. Ezekre az izgalomokra főleg az adott okot, hogy a szerződés szövegében a népszövetségi gyezmény 10., 16. és 19. cikkelyei alapján lehetséges eljárás megvizsgálása is fel van véve, ezek tudniillik, az egyes szerződések megváltoztatására vonatkozó rendelkezéseket tartalmazták. A szerződés állítólagos végleges szövege hat pontból áll, melyek a szerződő négy nagyhatalmat: Angliát, Franciaországot, Olaszországot és Németországot közös együttműködési politika folytatására kötelezik a nemzetek szövetségének alapokmányai értelmében; a szerződő felek megvizsgálják a népszövetségi szerződés 10., 16. és 19. cikkelyei alapján lehetséges eljárást azzal a feltétellel, hogy határozathozatalra kizárólag a Népszövetség szervei lesznek illetékesek; megvizsgálják az angol leszerelési javaslatot a fegyverkezés csökkentésének lehető leggyorsabb elintézésé céljából; legszorosabban együttműködnek a gazdasági újjáépítés javára Európa valamennyi államának érdekében; a szerződés tíz évre szól, de amennyiben a 8-ik év vége felé a szerződő felek egyike sem kívánja, hogy a szerződés megszűnjék, a szerződés határozott időtartam nélkül meghosszabbítottnak tekinthető; a szerződést mielőbb megerősítik és a nemzetek szövetségének titkárságánál bejegyeztetik. *Olaszország és Németország már hozzájárult az egyezményhez, Anglia és Franciaország lényegileg már szintén meggyőződött, így tehát az egyezmény megvalósulása a legrövidebb idő kérdése már.*

Amerika és az arany

Steegall, a washingtoni képviselőház bankügyi bizottságának elnöke törvényjavaslatot terjesztett a képviselőház elé az aranyalap megszüntetéséről. A törvényjavaslatot az északamerikai Egyesült-Államok képviselőháza és szenátusa megszavazta. Az új törvény értelmében a szövetséges kormánynak semmiféle kötelezettségét, kötvényét, vagy más tartozását nem kell aranyban, vagy aranyértékű pénzben fizetni. Az összes aranyban teljesítendő fizetéseket a jövőben bármely fizetési eszközzel lehet teljesíteni. Az új törvény a new-yorki tőzsdén viharos áremelkedést idézett elő.

Magyar indítvány a leszerelési értekezleten

A Genfben ülésező leszerelési értekezlet főbizottságának ülésén a magyar kiküldöttek vezetője, Tancoos Gábor lovassági tábornok, az angol javaslatához a következő módosító indítványt nyújtotta be: „A magas szerződő felek elfogadják a katonai és tengerészeti aviatika, valamint a légi bombázás teljes eltörlését. Az összes katonai és tengerészeti repülőgépeket megsemmisítik a szerződés életbeléptetését követő 12 hónapon belül.” A magyar kiküldött módosító javaslatát nagyhatású beszéddel indokolta, mely-

nek során kifejtette azt is, hogy Magyarország légügyi téren teljesen le van szerelve és így rendkívüli mértékben ki van téve légi támadásoknak. A magyar javaslatához az osztrák, német és spanyol kiküldöttek azonnal csatlakoztak.

A leszerelési értekezlet egyébként a franciák magatartása folytán ismét felborulással fenyegetett. Anglia és Amerika együttes fellépése azonban, valamint Hitler nagy beszédének mérsékelt hangja megmentették a helyzetet. Anglia és Amerika képviselői messzemenően engedékeny indítványt terjesztettek elő az eddigi álláspontjukhoz viszonyítva.

Szabályozták a bortermelői kimérések árusítási idejét

A belügyminiszter rendeletet adott ki a bortermelők részéről folytatott korlátozott kimérés és kismértékbeni elárúsítás idejének meghatározására tárgyában.

A rendelet szerint azok a bortermelők, akik kizárólag saját termésű boraiknak álló vendégek részére való poharazására, utcára való kimérésére, vagy kismértékbeni elárúsítására kaptak engedélyt, e tevékenységüket reggel 7 órától törvényes munkaszüneti napokon (ezidőszert vasárnapon és Szent István napján) délután 2 óráig, más napokon pedig este 10 óráig gyakorolhatják.

Az a bortermelő, aki az előbbi bekezdésben említett tevékenységet kizárólag e célra szolgáló helyiségben gyakorolja, helyiségét csupán az

előbbi bekezdésben meghatározott idő alatt tarthatja nyitva.

Kihágást követ el és amennyiben súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, 200 P-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az a bortermelő vagy megbízottja, aki a kimérést a fent meghatározott időpontokon kívül eső időben gyakorolja vagy a kizárólag az említett tevékenység gyakorlására szolgáló helyiséget ezen időpontokon kívül eső időben nyitva tartja.

A rendelet a hivatalos lapban történt kihirdetést követő nyolcadik napon lép hatályba. A rendelet a hivatalos lap május hó 27-iki számában jelent meg, hatályba lép tehát június hó 4-én, pünkösd vasárnapján.

Az oláhok az „Erdélyi Magyar Párt” alelnökét áttették a magyar határon

Kövér Gusztáv nagyváradi földbirtokos, az Erdélyi Magyar Párt alelnöke, egyik vezető embere az erdélyi magyarságnak, aki ugy a megyei tanácsi üléseken, mint hírlapi cikkekben állandóan szóváltotta a magyarság sérelmeit. A hadbíróság több ízben el is ítélte, Kövér Gusztáv a kiszabott büntetéseket leülte, de utána tovább folytatta az erdélyi magyarság érdekében közéleti tevékenységét. A románok, miután látták, hogy Kövér Gusztáv a szigorú ítéletek után sem vonul vissza, váratlanul újabb erélyes lépésre határozták el magukat. Két héttel ezelőtt ugyanis Kövér Gusztáv egy miniszteri rendeletet kapott, melyben értesítik, hogy megfosztják román állampolgárságától és elrendelik kiutasítását.

A rendelkezés élénk feltűnést keltett, mert arra még nem volt példa, hogy valakit egyszereuén megfosztanak az állampolgárságától és ezen az alapon tegyék lehetetlenné ott tartózkodását. Az Erdélyi Magyar Párt nyomban hatalmas akciót kezdett Kövér Gusztáv

érdekében, mire a román belügyminiszter megígérte, hogy az ügyet megvizsgálja. Kövér Gusztáv nyomban közigazgatási perben keresett orvoslást a belügyminiszter rendelete ellen s csatolta a budapesti román követségnek ugynevezett optáns-bizonyítványát, amely igazolja, hogy Kövér Gusztáv román állampolgár. Kövér Gusztáv nyugodtan várta a fejleményeket, de május hó 23-án, éjjel hat detektiv hatolt be a lakásába s a bi-harmegyei földbirtokost elcépellték és másnap reggelig egy pincészerű helyiségben tartották fogva, majd délelőtt áttették a magyar határra.

A kiutasított földbirtokos május hó 26-án délelőtt jelentkezett a budapesti román követségnél és igazolást kért arról, hogy állampolgárságáról már egyszer bizonyítványt állított ki a követség s ennek alapján kéri, hogy visszautazhassék Nagyváradra, miután erre minden törvényes jogalapja megvan. Ügyében azonban a budapesti követség még nem döntött.

A szegedi Országzászlónál

Az első Országzászlót a lánglelkű erdélyi hazafi Urmánczy Nándor volt országgyűlési képviselő, politikai író kezdeményezésével Budapesten, a Szabadság-téren építették fel a félárbocra vontatva. Azóta a hazafias ünnepeknek központjaként emelkedik ki ez a legnagyobb kötelezettségeinkre és legszentebb hagyományainkra emlékeztető székesfővárosi Országzászlónk...

Az eszmének, az Országzászlók országos kibontása eszméjének megvalósítására ugyancsak a lelkes Urmánczy Nándor elnöklésével azóta egy Erekllyés Országzászló Nagybizottság is buzgálkodik, s a városok, községek hazafias polgárságával összefogva, azóta mind több és több helyen emlékednek az Országzászlók sudár árbočaszent dombjai.

Legutoljára május 21-én, áldozósütőtűkön a Délvidék királyi városában, a trianoni csonka-határszéli ösmagyar Szegeden vontak fel hatalmas piros-fehér-zöld lobogót a szegedi puszták sudárfenyőfából faragott félárbocra. Gyönyörű volt ez az ünnepség. A „határszéli“ megnyomított város és messze környékének egész népe ölekezett a természetből faragott, várbástyaszerű őrtoronynál, melynek ormára erősített árbocfáról hajladozik a címeres zászló elszakított országföldjeink, rabszágban gyötört testvéreink felé. Hiszen Szegedtől alig hat kilométernyire már ott leselkednek az állig fegyverzett bitorló rákok...

Ennek a szegedi Országzászlónak az őrtornyában boltozott őrszobácska

is rejtőzködik, s mivel a fegyverkezésünket is tiltja Trianon, az őrszoba fogasain az ősi csákányos botok függnek. Tábori rézkürt is függ ott, — óh, ha egyszer felzendül a „riadó“, — ad az Isten fegyvert is nekünk!

Testvéreim! Most az Országzászló jelképes jelentőségéről is beszéljek nektek. Óh, a kortesérdek, a gyalázzattal sem törődő közöny, a szolgaságban való kishitű megnyugvás, lejáratták, szomorítóan, nagyon lejáratták már a legtöbb helyen a magyar nemzeti lobogó megbecsülését. Csak az ünnepeken tünedeznek fel s ekkor is leginkább csak parancsoló felhívásra, vagy jobb esetben megszokásból — szórványosan... Kell tehát lenni minden városban, minden falun olyan nagyobb, vagy kisebb elhelyezésű lobogónak, mely a félárbochról állandóan felénk suhog! Beszélő szárnyasapással int, figyelmeztet, hívogat minket, hogy pillanatig sem feledkezzünk meg megcsonkított hazánkról és az idegen vasigájában szenvedő testvéreinkről sem! Kell, hogy itt kalapunkat mindig megemeljük s lelkünkben újból és újból megújítsuk a szent fogadást:

— Nem nyugszunk addig, míg a gyászos félárbochról a diadalmas árbochegyre fel nem repül drága Országzászlónk! — Mert ha ez bekövetkezik, zászlónk becsülete újból régi fényében ragyog! S nem fájdalmas vágyódás lesz többé az sem, amit a szegedi Országzászló őrtornyán kőbe kifaragott régi Nagymagyarországunk térképére kiemelkedő betűkkel véstek: „Igy volt!... Igy lesz!“ (mp.)

paraszt. E két vér sejtjei jól megférnek bennem és biztatnak arra, hogy a hagyományokon alapuló haladó politikát kövessék a magyar közéletben. Mi mindnyájan ezeréves nemzet gyermekei vagyunk és éppen azért nehéz különbséget tenni köztünk abban, hogy kik voltunk a régebbiek. Legyen tehát mindenki öntudatos fia a nemzetnek, ne érezze azt, hogy féltetelták, mert az én politikám tengelyében az olyan tehetségek vannak, akikben megvan az erkölcsi adottság és a felkészültség.

— Rádió-szózatom azt jelentette, hogy minden magyar ajtón olyan közszellem érdekében kopogtatok, amely egyesít és nem választ szét, amely épít és erősít, rendszerbe kívánja foglalni a nemzetet, amely tisztáért, hogy azon az országuton, amelyen járunk, ne a halogató Zápolyák szelleme érvényesüljön, hanem az a nagy magyar akarás, amely érzi, hogy történelmi elhivatottsága nemcsak az, hogy a Duna medencejében saját fájának adjon otthont, hanem hogy bástyája legyen Európa kulturájának és közművelődésének. Ezért hirdetem én önérettel, hogy meg kell értenie mindenkinek ezt a nemzetet, elsősorban azoknak, akik széttépték a nemzet testét és meg fogják érteni, mert igazságunk van és mert az igazság Isten kezében van.

— A magyarok szeretik hirdetni, hogy ők önálló és független polgárok és nem szeretnek meghajolni. Abban az időben, amikor Bécs ellen kellett harcolni, talán helyes volt ez a politika, ma azonban puhább derekat kérek Budapesttel szemben. Nem virtus

Nem adom fel a hitemet, hogy egyesíteni fogom ezt a nemzetet!

Gömbös Gyula miniszterelnök szekszárdi beszéde

Tolna vármegye új főispánját, Hagymássy Zoltár dr.-t, május 23-án iktatták be Szekszárdon a vármegye főispáni székébe. A törvényhatóság ünnepi közgyűlésén megjelent Gömbös Gyula miniszterelnök, Sztranyavszky Sándor, a Nemzeti Egység Pártjának elnöke, Darányi Kálmán miniszterelnökségi államtitkár, Antal István miniszteri tanácsos és több országgyűlési képviselő kíséretében.

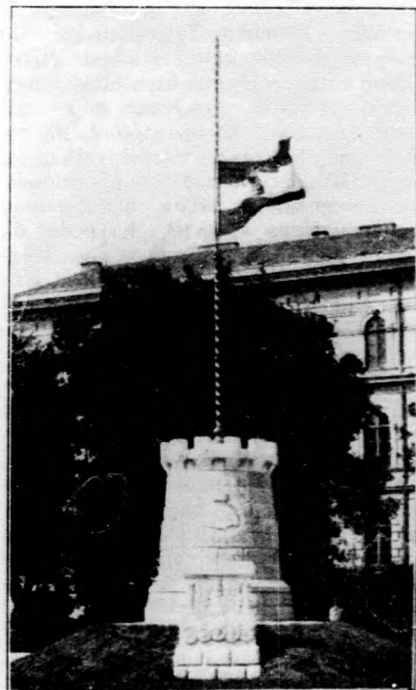
Dunaföldváron Szévcald Oszkár, Tolna vármegye alispánja, üdvözölte a miniszterelnököt és jelentette, hogy a község diszpolgárává választotta Bölcske, Madocsa és Dunakömlőd községeiben az éljenző lakosság sonfala között haladt át a miniszterelnök autója. Paks főterén Téglassy Béla országgyűlési képviselő üdvözölte a miniszterelnököt. Dunaszentgyörgyön és Tolnán is lelkes ünneplésben volt része. Szekszárd vámsorompójánál vitéz Vendel István polgármester üdvözölte a város nevében.

Az ünnepi beiktató közgyűlés lezajlása

után Gömbös Gyula miniszterelnök szülőfalujának, Murga községnek küldöttségét fogadta, mely Pfeifer András jegyző vezetésével köszöntötte őt. Ezután került sor a város képviselőtestületének diszkozyűlésére. A közgyűlésen átnyújtották a miniszterelnöknek a művészi kivitelű diszpolgári oklevelet. Gömbös Gyula ezután nagyszabású beszédben köszönte meg az őt ért kitüntetést.

„Bennem egyesül a vasi nemes és a tolnai paraszt!“

— Valamikor azt mondtam, — szólott a miniszterelnök — ne nézd, ki honnan jön, hanem ki hova megy. Jelmondat lehetne ez az új Magyarország számára. Nem a társadalmi osztályok széttagoltságában, hanem a testvéri együttérzésben és a társadalmi osztályok összekovácsolásában látom a magyar jövőt. Bennem egyesül a vasi nemes ember és a tolnai

A szegedi országzászló.

a tagadás egy nemzet számára, amelynek haladónak és tevőlegesnek kell lennie.

A miniszterelnököt a diszközgyűlés közönsége szünni nem akaró, lelkes éljenzésben részesítette beszéde végeztével.

Két órákor a szekszárdi nagyvendéglő nagytermében mintegy négyszázterítékes közönség volt, amelyen *Hagyomány* Zoltán főispán mondotta az első pohárköszöntőt a Kormányzóra. *Seewald* Oszkár alispán, majd *Örffy* Imre országgyűlési képviselő Gömbös Gyula miniszterelnököt köszöntötte fel.

Ezután *Klein* Antal kisebbségi képviselő állt fel szólásra és többek között ezeket mondotta:

— Én és pártom, az *ellenzéki független kisgazdapárt*, azért jöttünk ide, hogy demonstráljunk, amikor a vármegeye egyik kiváló fiát a főispáni székbe iktatja és amikor a vármegeye másik nagy fia, mint Magyarország legelső közjogi funkcionáriusa megtisztelti megénket. Bizalmát bírom annak a népeknek s annak a falunak, amely ifjabb Gömbös Gyula édesapjának, idős Gömbös Gyulának kenyeret adott. *Ez a falu, ez a nép szeretettel és büszkeséggel csüny nagy fián s nekem, a politikusknak, nem lehet hivatásom csökkenteni, vagy megingatni ezt a szeretetet és büszkeséget, ellenkezően, erősíteni kívánom azt.*

Ezután Gömbös Gyula állott fel szólásra.

Nekem rendbe kell hoznom a magyar mezőt!

— Az én feladatom olyan, — mondotta — mint azé a szántóvetőé, aki az ugart szántja. *Nekem rendbe kell hozni a magyar mezőt*, ki kell gyomlálnom belőle mindazt, ami nem odavaló s el kell háritanom a feltornyosuló akadályokat.

— Más életünk van nekünk, *új magyaroknak*. Elvesztettük területünk igen nagy részét s függetlenségünk valóban szomorú függetlenség. De mégis *önálló nemzeti állami életet élünk* s arra vagyunk hivatottak, hogy *nagy távlatok nyuljanak meg számunkra a jövő szempontjából*. Ha tehát megütköznek véleményeink, a megütközés csak nagy elvi kérdéseknél helyénvaló. *A kákán csomót kereső magyar típus meghalt*, ha pedig él, szava nem hallatszik messzire. Megszűnt a minden körülmények közt jobban tudni véelő típus is, meghalt a *karosszékből politizáló, nagypipájú, de kevés dohányu magyar* is.

— Régi megállapítás az, hogy *önálló állami életet élő nemzetnek öncélú életet kell élniök*. A nemzet az, amelyért miniszterelnök vagyok és nem önmagamért. Én nem adom fel a reményt. Tudom, hogy fajtánknak adottsága a zsenialitás, különben nem hinném, hogy annyi viszontagság közepette ezer éven át megálltunk volna helyünket. Minél nagyobb a cél, annál inkább van szükség *egységre*. Minél bizonytalanabb a nemzetközi helyzet, annál inkább van szükség *testvéri összetartásra és a sorsközösség érzetére*. *S ezért nem adom fel a hitemet*

abban, hogy igenis egyesíteni fogom ezt a nemzetet.

— És most engedjék meg, hogy *visszaemlékezzem arra a kis falura, amelyben német asszony magyar miniszterelnököt szoptatott és egy magyar nemesi sarjadékból intranzigens magyar ember nevelt*. Arra a kis falura, amelyben *német nyelven magyarul imádkoztak*, s amelyben sohasem jutott senkinek sem eszébe az, hogy kitaszítottja ennek a nemzetnek. Arra a kis falura, amelyhez hasonló sok van Magyarországon, amelyhez régen nem vezettek országutak, amely régen el volt vágva a világtól, amelynek templomában és iskolájában azonban erkölcsi erőket halmoztak, ahol egyszerű emberek, kezükben bibliával imádkoztak, ahol egyszerű emberek nemes erkölcsöket tanítottak s ahol *egyszerű papok és tanítók nemzetet neveltek*. Ez a nemzetnevelés, ez az erő, amely megvan a magyarban és amely bennem is jelentkezett gyermekkorom óta, a becsületes felfelé való törekvés, a nemzet szolgálatában való erős részvétel, a teljes áldozatkészség, az igazán átértett honszeretet az, amelyet nagy szeretettel istápolnak mindig ezekben a kis falukban. *És amikor sikerül ezeket a kis falukat megérteni, rendszerbe foglalni, a bennük rejlő erőt felhasználni és tizezer voltos árammal egyesíteni egy nagy önzetlen nemes cél érdekében, az fogja megmenteni ezt az országot*. Azt hiszem, hogy miután faluból jöttem, világot jártam, láttam nemes őseimet Vas vármegeyében, akik a magyar nyelv erősítésén munkálkodtak, akik a Somló és a Badacsony hegyéről benéztek a magyar éjszakába és keresték a világozságot, mint ahogyan keresi a magyar egy évezred óta, én is, mint ezek az ősök, akik mint egyszerű emberek a mesgyék mellett haladtak, *most is érzem ennek a magyar földnek minden fájdalmát, minden óhaját, minden nyöszörgését, hiszem, hogy így történelmi erő az egyik oldalán, e kettő egyesítve az én politikámmal, mégis csak erőteljes Magyarország fog adni.*

A miniszterelnök beszédét gyakran szakította félbe a helyeslés és az éljenzés. Beszéde befejeztével meg-megújuló lelkes ünneplés vette körül a kormányelnököt.

Kereskedelmi tárgyalásokat folytatunk Németországgal

Németországgal — mint ismeretes — van kereskedelmi szerződésünk, a gyakorlatban azonban ennek alig van haszna. A szerződés például módot adna, hogy a német piacra — kizárólag a *drezdai állomásra* — élőállatot szállítsunk. Egy kísérlet néhány vagon szarvasmarhával azonban elegendő volt annak a beigazolására, hogy *ez a szerződésnek és a biztosított kontingensnek a kihasználása lehetetlenség*. Közben a német kereskedelempolitika tovább elhajlott a mezőgazdaság védelmének irányába, ami azzal a következzel járt, hogy *olyan fontos agrár-exportcikkek is kizorultak a német piacról, mint baromfi, tojás, toll, gyümölcs és főzelék*, amelyekből korábban jelentős tételeket tudtunk ott elhelyezni.

Ugy látszik, a közeli jövőben történik is valami a magyar-német áruforgalom feltételeinek megjavítása érdekében. Budapestre érkezett ugyanis *Waldeck*, a német birodalmi gazdasági minisztérium külügyi vezetője, aki *tárgyalást kezdett a két ország közötti árucseréforogalom lehetőségeinek megteremtéséről*. *Waldeck* német kiküldött megjelent *Kánya* Kálmán külügyminiszternél és nyomban megkezdődtek a tárgyalások is a szakminisztériumok bevonásával.

Közgazdasági egyetemi hallgatók tanulmányi kirándulása Nagykorörsön

Áldozcsütörtökön a budapesti közgazdasági egyetem mezőgazdasági szakosztályának 25 hallgatója *Reichenbach* Béla dr. egyetemi tanár és *Radics* József dr. tanársegéd vezetésével tanulmányi kiránduláson vett részt *Nagykorörsön* és az ottani m. kir. téli gazdasági iskolát is megtekintették. A gazdasági iskola mintaszerűen berendezett. faiskolája, füveskertje, földiepres telepe, bolgárkertészete, saláta- és uborkatermesztése, az 1931. és 1932. évben létesített új gyümölcsös s ennek vetésforgója és beosztása, dinnyevetőmag-törzstelep, korai burgonyatermelési kísérletek, gyönyörű növényi rügeni rozstáblák, olasz rendszerű szőlőmívelés, a kisgazdáknak például szolgáló szarvasmarha- és loistálló, annak berendezése, baromfitelep, praktikus beosztású méhes, valamint az iskola tanügyi felszerelése és beosztása mind-mind okulásra szolgálnak. A nagykorösi téli gazdasági iskola jó hírnevére igen jellemző, hogy egyre többen és többen látogatják meg a vidéki gazdák közül is, mint: *kiskunfélegyházi, monori, pilisi, vasadi, gombai, abonyi, tószegi, ujkécskei* stb. gazdakörök csoportos kirándulásaikkal.

Ekék, ekealkatrészek, boronák, kapálóekék, fűkaszálók
 marokrakó és kéveköto aratógépek, lógereblyék, kézi-járgányosok motoros- és gőzcséplőkészletek, szecskavágók, répavágók, daráló, morzsolók s minden egyéb gazdasági gép és szerszám a
„HANGYA“ mezőgazdasági gépszertályánál
 szerezhető be legjutányosabban.

FALUSZÖVETSÉGI KIÁLLÍTÁS A SOMLÓ ALJÁN

Irta: TÖLGYES ISTVÁN dr., a Faluszövetség igazgatója.

A kies fekvésű Somló a gondviselés kegyes adományából természeti szépségével is ünnepélyes külsőt ad ennek a környéknek. Most, mikor szorgalmas népe munkájának eredményeit kiállítás keretében mutatja be, a messzi vidékről, valamint a fővárosból ideseregülő sokezer érdeklődőnek, egyuttal alkalmat ad a magyar falvakban rejlő őserő kincseinek megismerésére is. Kettős ünnepet ülünk. A mélységes hit és a becsületes munka ünnepét.

Felmerülhet némelyekben a kételkedés, hogy egyáltalában alkalmas-e az idő most kiállítások tartására, hiszen a gazdasági válság sulyát mindannyian olyan elevenen érezzük. Sietünk ezért a tétovázókat megnyugtítani, hogy úgy a belső, mint külső ellenségeink felvilágosítása érdekében is különösen szükségünk van erre. Mikor ellenségeink elvették hazánk kétharmadrészét, arra számítottak, hogy az élet lehetőségétől fosztják meg ezt a büszke népet és

igy rövid idő alatt minden össze fog omlani, hogy azután a megmaradt területen is ők osztozkodhassanak. Ők is ünnepeltek egykor, de az ő ünnepe az éjjeli rablók szennyes lakomája volt. Ma, amikor a félvilág vajdák és szomszédainknál a kapkodás lett urrá, sziklaszilárdan áll a magyar. A sors csapásaitól ereje mintha megkétszereződött volna, mindenki mintha úgy érezné, hogy lelkének egyik fele a határon túl él és ennek a nyugalomát is neki kell megszerezni. Ideiglenes határaink között rendet tartunk és nem hiu reményeket kergetve, hanem a kitartó komoly munkától várunk eredményt. Ugy hiszünk tehát, hogy jogunk van ünnepelni, hiszen az igazságért vívott küzdelmünket a világ hatalmasságainak tekintélyes része is meleg érdeklődéssel nézi. Nem az elbizakodottság ünnepe ez, hanem a jogos önbizalom.

A „Faluszövetség“ legfőbb feladata a magyar falusi társadalom

kulturális és anyagi értékeinek védelme és fejlesztése. Mindaz az érték, amit a mostani kiállítással Somló vidékének szorgalmas népe Somlónásárhelyen összegyűjtött és bemutatott, a szemléloben azt a meggyőződést kelti, hogy érdemes volt ezeket feltárni, és az a nemzet, amelynek ilyen szorgalmas polgárai vannak, nemcsak dicső multjára lehet büszke, hanem egy boldogabb jövőre tarthat igényt.

A gazdasági háboru megszüntetésén fáradoznak most a világ bölcsei és szívből kívánjuk nekik, hogy törekvésüket siker koronázza. Hozza meg a magyar nemzet szorgalmas munkájának elismerését is. Nyiljanak meg a magyar föld termelvényei előtt a magas várfalakkal elzárt külföldi piacok, kerüljön az igazságos király itálából jó áron minél több a külföldre és Mátyás király népe ismét egy szép, nagy hazában örvenedzen az életnek! Ebben a reményben nyiljanak meg a kiállítás kapui.

Somlónásárhelyi kettős ünnepe

Ha Székesfehérvárról Celdömölk felé utazunk, sokáig gyönyörködhetünk a Pakony-hegység festői részleteiben. Egy idő múlva dombok váltják fel a hegyeket, majd lassu átmenet után zöldelő sík rónaság tárul elénk. A kisebb-nagyobb falvak békésen pihennek a tavaszi verőfényben.

Egyszerre csak egy rendkívüli tünnemény ragadja meg figyelmünket. Egy magányosan álló hegy, melyet egy évezredek előtti vulkánikus földindulás szült a föld méhéből.

A Somlóhegy, csonka hazánk természeti szépségeinek legremekebbike, szabályos formájával, a felhőből is kiemelkedő erdős kupjával tör a kék ég felé, festői lejtői pedig fehér-falu pincékkel vannak tarkítva.

De nemcsak szépségével büvöl el a Somlóhegy. Lankái hosszú évszázadok óta táplálják a kincseket érő, tüzes somlói bort termő szőlőtökeket. Szorgos kezek munkálják a hegyet és a résekből kiesurgó must a legzamatosabb somlói bort szolgáltatja.

Pünkösdkor kettős ünnepet ül Somló vidéke. A Szentlélek eljövetele áthatja a lelkeket, békesség költözik a szívekbe, új reménységek születnek, hogy egyszer csak elmúlik a köd, elvonul a felleg és a négy folyam és hármashalom országa fölött teljes pompájában fog ragyogni Isten áldott napja. Valóra fog válni minden igaz magyar reménysége és hite. Elmúlnak a megpróbáltatások sulyos évei.

A Somló másik ünnepe: a munka, az élni akarás ünnepe. Tanúságot tesz, hogy a szebb jövőt erős akarattal és acélos izmokkal munkálja, mert az igazi honszeretet kitartó, akadályt nem ismerő munkával végzi legtökéletesebben a reá rótt feladatot. Mi magyarok nagyon kevesen vagyunk, tehát mindenkinek kivétel nélkül meg

kell tennie a kötelességét.

A Somlóhegy lábánál sok falu terül el, számtalan fehér házikóval, melynek lakói pünkösdkor vizsgáznak le abból, hogyan teljesítették kötelességüket.

A Faluszövetség sokoldalú tevékenysége nemcsak országos jelentőségű kérdésekre megoldásra terjed ki, hanem egyes vidékek különleges kivánságaival, értékeinek megismertetésével is foglalkozik. Ebből a szempontból nagyjelentőségű a pünkösdkor megnyitott somlónásárhelyi járási kiállítás és borvásár. A járás környező községei bemutatják a kiállításon, hogy milyen eredményeket hozott verejtékes munkájuk. Ez a bemutatás egyuttal verseny is lesz, nemes versengés, melynek célja megmutatni, hogy a szorgalom és rátermettség, a tudás milyen eredményeket hoz. A Faluszövetség szórakoztatva tanít, felkelti az érdeklődést a célszerű modern gazdálkodás iránt azoknál, akik eddig ezt elhanyagolták. Rávezeti a látogatót arra, hogy csak a tanult, képzett ember tud a mai nehéz viszonyok között megfelelő eredményt elérni. Megismerteti az egészséges életmód fontosságával, megmutatja, hogy az egészség éppen olyan drága kincs, mint bármely más vagyont és hogy azt védeni és óvni kell. Megismerteti az ezeréves ország történelméről, hogy a dicső multból merítsen erőt a sulyos megpróbáltatások elviselésére.

A kiállítás egyes szakcsoportjaiban bemutatja, hogy a gazda, iparos, ke-

József királyi herceg, tábornagy, a somlónásárhelyi kiállítás legfőbb védnöke.

reszkedő szorgalmas munkája és hozzáértése mit produkálhat. A jövő reménységei, az iskolásgyermek is bemutatják, hogy miként készülnek derék, becsületes magyarokká lenni.

A különféle szakcsoportokban a társadalom minden osztálya együtt működik és a közös munka szembetűnő és gyors sikere azt a meggyőződést erősíti meg bennünk, hogy ugyanilyen összetartással és megértéssel dolgozva nagyobb feladatokat is eredményesen lehet megoldani.

A nemes verseny, amely a kiállítás nyomán kelt életre, nem ér véget akkor, amikor a kiállítás kapui bezárulnak, hanem hatása hosszú évekig megmarad, kiinduló pontja és állandó serkentője lesz egy nagy mozgalomnak, amelynek a járás lakói, végeredményében pedig az egész ország hasznát fogja látni.

A Faluszövetség szeretettel és megértéssel karolta fel a Somlóvidék ügyét. Áldozatot és fáradságot nem kímélve, igyekezett a legtökéletesebbet és legjobbat létrehozni. Ebben a munkájában igen megértő és lelkes támogatókra talált a járás derék lakosaiban, akik Antal Lajos kanonok, a kiállítás elnöke vezetésével fáradhatatlanul dolgoztak a sikerért és értékes segítségükkel lehetővé tették annak minél tökéletesebb keresztülvitelét.

A somlói kiállítás és borvásár jelentősége a jövőre nézve igen nagy. A budapesti vendégek, akik a Faluszövetség külön vonatával érkeznek Somlóvásárhelyre, megismerik az elragadóan szép és egészséges vidéket és nyaralás céljából azt ismételtelen fel fogják keresni. De megismerik ugyanakkor a Somlóhegy kincsét, a kitűnő somlói bort, amely a rossz viszonyok közepette nem foglalja el az öt méltán megillető előkelő helyet. A somlói bor

Schandl Károly dr. ny. államtitkár,
a devecseri kerület országgyűlési képviselője, a somlóvásárhelyi kiállítás fővédnöke.

értékesítése szempontjából nagy propagandát jelent a kiállítással kapcsolatos borvásár és ha az értékesítés mai sulyos helyzetén enyhíteni fog, ezzel nagyot segített a Somlóvidék minden lakóján. Ebben rejlik a kiállítás különös fontossága.

A kiállítás és borvásár eszméjét Schandl Károly dr., a devecseri kerület országgyűlési képviselője vetette fel és mint a Faluszövetség h. elnöke hathatós támogatásával és segítségével vitte diadalra. A Somlóvidék hálaival és köszönettel tartozik szeretett képviselőjének, aki mindenkor és mindig fáradhatatlanul dolgozik a járás gazdasági és kulturális fellendülésén.

Wieser Béla.

A kiállítás és borvásár programja

Junius hó 4., Pütkösöd-vasárnap.

Junius hó 4-én, pütkösöd vasárnapján, reggel 8 órakor a Vármegyei Gazdasági Egyesület közreműködésével rendezett állatdíjazás bírálóbizottsága megbírálja a felhajtott állatokat. Ez alkalommal kerül először kiosztásra a Faluszövetség által alapított ezüstkolomp-vándordíj, amelyet a legjobbnak talált kigazda-üsző nyer el.

Délelőtt 9 órakor ünnepélyes szentmise a templomban. Mise után az ajkai bányász-zenekar ténzenét ad.

A kiállítás ünnepélyes megnyitása 12 órakor lesz. Pontban 12 órakor érkezik József királyi herceg, tábornagy ur öfensége Devecser felől. A megnyitó ünnepség a templomtéren fog lezajlani.

Az ünnepélyes megnyitás után délután 1 órakor a királyi fenség megszemléli a vitézeket. Utána a kulturházban, a római katolikus elemi iskolában és a volt fogyasztási szövetkezet házában elhelyezett kiállítást tekinti meg. A kulturházban a borászati csoport, az Országos Központi Hitelszövetkezet kiállítása, a mezőkövesdi matyók kézimunkái és a festészeti csoport van elhelyezve. A római katolikus elemi iskolában a járás iskolásgyermekének kiállítása, a női kézimunka, iparművészet és a háziipar szöttek része nyert elhelyezést. A volt fogyasztási szövetkezet házában az ipari, kereskedelmi, mezőgazdasági és agyagipari csoportok kiállítása foglal helyet.

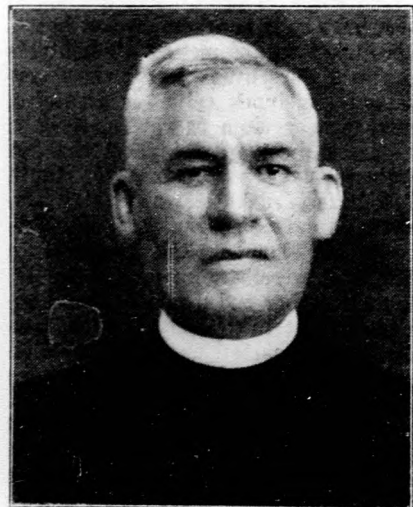
A három kiállítási épület megtekintése után a királyi fenség és kísérete kocsikon kihajtat az állatvásár-térre és ott megszemléli az állatkiállítást. Utána ugyancsak kocsikon a község-házához hajtat, melynek udvarán vannak felállítva a közébed díszsátrai. A közébed körülbelül háromnegyed 2-től háromnegyed 3-ig fog tartani. Utána a királyi fenség ismét az állatvásár-térre hajtat és megnézi 11 község járási leventeversenyét.

A leventeverseny után a kir. fenség autón visszatér a fővárosba.

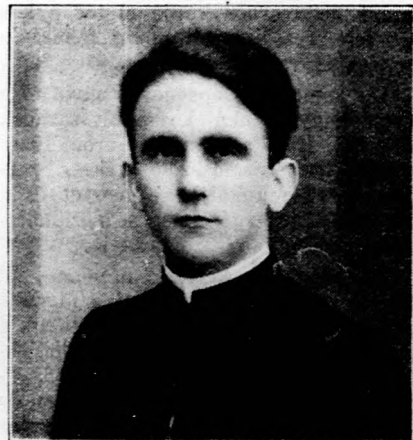
Este 8 órakor a devecseri cserkészcsapat a kulturház előtti téren tábor-tűzet rendez szép és érdekes programmal. A tábor-tűz után körülbelül féltíz-órákor mozielőadás lesz a plébánia udvarán.

Junius hó 5., Pütkösöd-hétfő.

Pütkösöd másodnapján, hétfőn délelőtt 10 órakor érkezik meg Budapestről a filléres gyorsvonat, melynek résztvevői megnézik a kiállítást, megébedelnek, utána felrándulnak a Somlóhegy tetejére a kilátóhoz. A filléres gyors este 9 órakor indul vissza Budapestre. A visszainduláskor a

Antal Lajos tb. kanonok,
a somlóvásárhelyi kiállítás elnöke.

Schögl György káplán,
a somlóvásárhelyi kiállítás titkára.

Somlóhegy tetején tüzijáték lesz.

A *Faluszövetség* kiállítása nagy propagandája lesz a *kiváló és hírneves somlói bornak*. Kis- és nagytermelők-től több mint 100 hektoliter bort vesz át a *Faluszövetség* bizományba és azt poharazás, valamint demizsonokban való árusítás útján értékesíti. Megfelelő számú és igen olesó demizsonról a rendezőség gondoskodott. A *Faluszövetség* a kulturház udvarában, valamint a vasutállomás mellett és az állatvásár-téren állította fel *bor-sátrait*, ahol a termelők-től átvett önköltségi áron hozza forgalomba. Ugyancsak gondoskodott a rendezőség megfelelő ellátásról is, részben a büffésátrakban, részben a községház udvarán felállított étkezősátorban. Az *ebéd ára 1 pengő*. A helybeli vendéglősök hasonlóképpen felkészültek a vendégek fogadására.

Berlini gazdanapok

(s—s.) A világ gazdatársadalmi és szövetkezeti szervezeteinek legfőbb központja, a *Commission Internationale d'Agriculture*, vagyis *Nemzetközi Mezőgazdasági Bizottság* (röviden: C. I. A.) május 16—20. napjaiban tartotta *Berlinben* évi közgyűlését. Egyéb fontos feladatkörökön kívül, egyik legnagyobb érdeme ennek a nemzetközi bizottságnak, hogy két évenként megszokta rendezni azokat a nagy nemzetközi mezőgazdasági kongresszusokat, melyek a gazdaságpolitika és a mezőgazdasági tudományosság különböző kérdéseiben döntő hatást gyakorolnak a nemzetközi mezőgazdasági közvélemény kialakulására, egyben pedig a nemzetközi megértés céljait is szolgálják.

Mint ismeretes, a legközelebbi ilyen kongresszus — a kongresszusok sorában a tizenhatodik — a jövő év nyarán *Budapest*en fog lezajlani és éppen ez volt a berlini ülésezések egyik főcélja, hogy a budapesti kongresszus részletes programját megállapítsa. *Nyolc szakosztály keretében huszonhárom fontos és időszerű kérdéscsoportot tüzött ki a berlini közgyűlés elnöksége a budapesti kongresszus napirendjére*. A huszonhárom kérdéscsoport megannyi főelőadót jelent, akiket a világ különböző nemzeteiből szoktak kiválogatni. Elégtétellel állapítjuk meg, hogy az elnökség a huszonhárom közül négyet juttatott Magyarországra részére; ez a rendkívül magas arányszám beszédes bizonyítéka a magyar kulturfőlnyének és főleg a magyar mezőgazdasági kultúra fejlettségének.

Belépődíjak: a kiállítás épületeibe (kulturház, római katolikus elemi iskola és a volt fogyasztási szövetkezet épülete) személyenként felnőtteknek 50 fillér, gyermekek, leventék és cserkészek részére 30 fillér. Az állatkiállításra belépődíj személyenként 20 fillér, a mozielőadásra személyenként 20 fillér. Mozielőadás az első napon, június 4-én este féltíz órákor lesz, a következő napokon este 9 órákor.

A somlővásárhelyi kiállításon egybegyűjtötte a *Faluszövetség* mindazt, amit a járás termel. A szövetség arra kéri tehát a járás közönségét, hogy e nemes törekvésért, mely sok fáradság és anyagi áldozat árán valósított meg, támogassa és mindenki nézze meg a tanulságos és gyönyörködtető kiállítást, továbbá vegyen részt az ünnepségeken és versenyeken.

tása követte a berlini Kaiserdamm kiállítási területén. A kiállítás megnyitó ünnepségén *Hindenburg* köztársasági elnök jelenlétében nyilatkozta ki *Hugenberg* miniszter, hogy az új Németország a gazdasági talpkövének. A kiállítás hatalmas méretei tanuskodnak a német mezőgazdaság fejlettségéről, melyet — sajnos — a magyar gazdák az egyre jobban kiélesedő piaci verseny következtében a saját bőrükön is tapasztalnak.

A magyar szőlősgazdák kívánságai

Május hó 25-én tartotta közgyűlését a *Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete*, amelyen *Kossinszky* Viktor elnök beszámolt az egyesület működéséről, majd bejelentette, hogy magas korára való tekintettel az elnökségtől visszalép. *Staub* Elemér méltatta a visszavonuló elnök érdemeit, majd javaslatára a közgyűlés az egyesület elnökévé *Waldbott* Kelemen bárót, alelnökéiv pedig *Marschall* Ferencet és *Hunyady* Ferenc gróft választotta. *Waldbott* Kelemen báró nyomban átvette az elnöklést és hosszabb beszédben fejtette ki a szőlősgazdák kívánságait. Hangsúlyozta, hogy a szőlősgazdálkodás nálunk *egy-milliárd pengő értékű nemzeti vagyon képviselő*, a gazdaságpolitikának tehát foglalkoznia kell ennek a termelési ágának ügyeivel és orvosolnia kell sérelmeit is. *Baross* Endre dr., az egyesület igazgatója, határozati javaslatot terjesztett elő, amely bevezető részében megállapítja, hogy a *szőlősgazdatársadalom a kormány részéről legteljesebb jóindulatot élvez*, majd felhívta a figyelmet arra, hogy a termelők kimérések után kivetett kereseti adó ellenkezik az östermelési foglalkozás jellegével és ezért sürgősen kéri, hogy a kereseti adónak kivetésétől már ebben az évben tekintsenek el. Utal arra, hogy a *borpárlatrendelet augusztus 31-én lejár*, ezért a szőlősgazdák kéri a földművelésügyi minisztert, hogy a bornak mint szesz-alapanyagnak a további biztosításra kezdjen tárgyalásokat olyan irányban, hogy a *fogyasztási szeszek kizárólag borból, gyümölcsből és ezek melléktermékeiből állíttassanak elő*. A közgyűlés a javaslatokat elfogadta s azokat illetékes helyre juttatja.

MŰLÉPET

tiszta méhviaszból kilónként 4.60 pengőért szállít: „MÉH”, a magyar méhészek szövetkezete.

Budapest, Arany János-utca 1/g.

Eszközökről árjegyzéket, szaklapból mutatóványszámot ingyen küld, mézet, viaszt vételre keres.

Grabner Emil kísérletügyi igazgató a növénynevelési kérdéscsoportnak, *Diczény* Dezső kísérletügyi igazgató a szőlőtermelés racionalizálásának, *Péchy* Tibor földművelésügyi miniszteri tanácsos az állatpiac nemzetközi megszervezésének, végül *Éber* Ernő dr. a népies gazdasági szakoktatás időszerű kérdéseinek lesz a kongresszusi főelőadója. Kiemelni kívánjuk még a kongresszus témái közül a *mezőgazdaság átszervezését a rentabilitást biztosító árak helyreállítására szempontjából, a szövetkezeti statisztikák nemzetközi egységesítését, a buzaminősítés egységesítését*, mely utóbbi tárgy keretében fogja *Hankóczy* Jenő kísérletügyi igazgató a sikértartalom megállapítására vonatkozó világhírű találmányát bemutatni, a *szőlőtermelés korlátozását, a falusi lakásügy kérdését*, megannyi égető problémáját a ma gazdasági életének. Ez a program már önmagában biztosíték arra, hogy a budapesti kongresszus nagy nemzetközi sikert fog jelenteni.

A siker másik biztosítéka az a lelkes visszhang, melyet *Schandl* Károly dr.-nak, a kongresszus szervező bizottsági elnökének a berlini közgyűléshez intézett beszéde keltett. Ebben a beszédben rámutatott *Schandl* dr. a magyar gazda évszázados tradícióira, töretlen lelki tulajdonságaira, a sorscsapásokkal küzdő magyar mezőgazdaság ellenállóképességére és magyar vendégszeretettel hívta meg a jelenlévő külföldieket a budapesti kongresszusra. A beszéd hatása alatt a francia delegáció titkára kijelentette, hogy magából Franciaországból mintegy százan fognak a budapesti kongresszuson résztvenni.

A C. I. A. közgyűlését a nagy német mezőgazdasági kiállítás megnyi-

PÜNKÖSD NAPJARA

Van-e rózsád, piros Pünkösd,
A magyar számára?
Vagy annak is, tán annak is
Ujabb könny az ára?
Vége lesz-e gondfakasztó
Bánatos időnek?
S jön-e a nyár, melyen magyar
Reménykévék nőnek?

A magyar föld őseje
Áldást hoz-e ismét?
És a bu-baj vad bózója
Elpusztul-e innét?
A sötét éjt, mely tele van
Fájón síró jajjal,
Felváltja-e a pirosló
Pünkösdi szent hajnal?

A pirosló rózsás hajnal
S a pünkösdi rózsá,
Hogy a magyar bizakodás
Szakithasson róla...
Erőt, békét, összetartást,
Szent munkához kedvet,
Amelyből a magyar jövő
Erős várat nyerhet...

Jöjj el, Szentlélek Uristen,
Adj erőt a népnek,
Hogy kínos szenvedésének
Vethessen már véget...
Ereszd hét ajándékodat
Szomorú lelkére,
Önbizalom szent tüzetől
Pezsdüljön a vére!

JÁNOS GAZDA.

Nagyanyám gáláns
kalandja

Irta: P. Ábrahám Ernő.

Családunknak a krónikájából hiányzanak a gáláns kalandok. Nem mintha asszonyaink, lányaink nem lettek volna szépek. Sőt, jóformán kivétel nélkül, híres szépségek voltak. De erkölcsük egyenes arányban állott külsejükkel s mindenkor távol tudták tartani maguktól a tolokodó széptevőket. Mégis családi krónikánk följegyzett egy gáláns kalandot, még pedig anyai nagyanyámról.

Ez akkor történt, mikor a hölgyek még turnírt viseltek s nagyszonyonyaink fekete-gyöngyös, csipkés pártát. Történt pedig ez a nevezetes gáláns kaland az őszi országos vásáron. Ilyen országos vásárt tavasszal is tartottak a mi híres, nagy alföldi városunkban, de a nagyobb, az igazi „nagyvásár“ mégis csak az őszi volt, hiszen akkor látta el magát az egész város s a környék is télre való ruhaműekkel s egyéb holmival.

Rendszerint esős, nyirkos időben estek ezek a vásárok s bizony egész vállalkozás volt a feneketlen sárban megközelíteni a vásáros sátrakat, a panorámákat, a ringliszilt, a laci-

konyhákat és a mutatványos bódékat.

Nagyanyáméknál egy-egy ilyen őszi vásár esztendőről esztendőre megújuló, nehezen várt családi esemény volt. Délelőtt tíz óra körül Gyuri, a parádés kocsi, befogott s a nagy családi batár odaállt a Csapó-utcai ősi kuria üveges tornáca elé. A bakon János ült, a kifent bajszú vén hajdu. A sárba való tekintettel négy paripa táncolt a koci előtt türelmetlenül. Gyuri pitykés livréjében mozdulatlan méltósággal ült a bakon, egyenesen tartva maga mellett a hosszusuhogóju, pillangóstövü ostort. Gyuri mellett peckesen, a családhoz tartozandóságának tudatában, mérhetetlen göggel, zsinóros dolmányban: János. Látványosság volt maga az ódon pompájú koci is. Hatalmas, féderes, feketén bőrozott hintó. Kétoldalt felgöngyölhető s felül össze-vissza szíjazható bőrrel. A bőr közepén üvegablak, de csak akkora, hogy a batárból ki lehetett rajta látni, de a batárba belátni művészet volt.

Állott a koci s a tornác előtt, bent pedig folyt a lázas készülődés, nagyanyám és a gyerekek öltöztetése. Mert gyerek volt szép számmal: három leány, négy fiu. Ő értük mentek vásárra: megvenni a rézoru kis télicsizmákat, a télkabátokat, a meleg holmikát köd, fagy és hó ellen. S bevásárlás után a legigazabb gyermekörömeik: a játékos sátrak, a komédiák, a panorámák és a lacikonyha. Ragyogott a gyerekek szemében a türelmetlenség, végre előjött öltözőszobájából nagyanyám, úgy felöltözve, mintha nem is a Német-utca végére, hanem legalább is Kamasatkába készült volna:

— Na, készen vagytok?

— Készen, készen, már mehetünk — zsibogott a sok gyerekhang, pedig még ugyancsak gombolták a kabátjaikat a cselédek.

Nagyatyám óriási tajtékipóját szortyogatta, csendes nyugalommal nézte a készülődést:

— Csak aztán ki ne kezdj valami facér komédiással, vagy a bécsi kalmárokkal! — tréfált nagyanyámmal.

— Nem szégyeli magát, ilyeneket mondani! — duzzogott a nagyszonyon. Nagyatyám pedig jóízűen mosolygott.

Végre mégis indulhattak. A hajdu ugrott le a bakról, hogy felsegítse a nagyszonyont s felrakja az apróbbakat a kocsi. Nyolcan ültek a koci belsejében, de olyan hatalmas volt a batár, hogy még így se kellett szoronganiok. Mikor aztán valamennyi gyerek fel volt pakolva, a hajdu felgöngyölte a bőroldalót s csak a batár látszott a két apró ablakkal. Senki nem sejtette, aki nem tudta, hogy egész iskolára való gyerekhadat rejteget a méhében. Ezután a hajdu felugrott a kocsi mellé:

— Mehetünk — mondta.

Gyuri pedig megsuhogtatta az ostort a lovak fölött. Egyszerre ágas-

zkodott föl a négy paripa s egyetlen rántással megindult a nevezetes jármű, keresztül a mind a két szárnyára kitárt óriás kapun.

— A nimetekhez — vezényelte János a Német-utca végén. De tudta azt már Gyuri anélkül is.

A „nimetek“ a bécsi kereskedők voltak, akiknek az áruháza a Német-utca végén volt, a város legutolsó ház-során. Nagy, hatalmas épület, amelynek vasrácsos ablakai, ajtai örökösen zárva voltak s csak vásárok idején nyitlak meg, mikor a bécsi kereskedők megérkeztek portékáikkal.

Egyet rántott Gyuri a gyeplőn, mikor a németek háza elé ért a batár, szeliden hódázva. Megállt a hintó s János ugrott le segíteni a nagyszonyonak.

— Előbb a gyerekeket szedje le kend!

János szedte le a gyerekeket s a sáron keresztül ölben vitte őket a járdára.

A járdán egy elegáns ur állott s nézte a műveletet. S mikor János az utolsó gyerekkel az ölben taposta a sarat pocsecskává sárosodott rámás-csimájában, az elegáns ur gondolt egy merészet. Nem törődve lakkcipője sorsával, gyorsan a kocsihoz ugrott a félméteres sárban s udvarias tisztelettel nyujtotta a kezét nagyanyámnak:

— Ha megengedi, nagyszonyom, hogy kiségitsem...

Nagyanyám elpirult. A hét gyerek dacára is még teljes szépségében volt s nem érthette félre az idegen gavallér udvariasságát. Előbb vissza akarta utasítani a hivatlan tolokodót, de mikor látta, milyen szerényen, tiszteletteljesen áll a gáláns gavallér a sárban, — később maga se értette, hogy fogadhatta el egy ismeretlen segítségét — beletette finom, kicsiny kezét a felajánlott kézbe s a kocsi-lépcsőre lépett. A gavallér pedig anélkül, hogy tolokodás színezete lett volna, kissé meghajolt, karba emelte a nagyszonyt s mielőtt még János segíthetett volna, kivitte a járdára, ahol olyan gyengéden tette le, mint valami cukorsüteményt.

— Köszönöm — rebege nagyanyám lángpirosan. A gavallér pedig mélyen leemelte kalapját:

— Életem legnagyobb kitüntetése volt — mondta finoman. Hódolattal kezét csókolt s hogy a tolokodásnak még a látszatát is kerülje, egy-kettőre eltűnt a vásárosnép tömegében.

Nagyanyám fejében pillanatra se fordultak meg pajkos gondolatok, de azért egy kis lelkiismeretfurdalást érzett s hevesen dobogott a szíve.

A bécsi kereskedők mérhetetlen respektussal fogadták nagyanyámékat s nagy tömegben rakták a nagyszonyon elé a kért holmikát. Először a télkabátokat. Egymásután próbálták

föl a gyerekek az gyöndicsért kabátokat.

— Mintha csak rájuk szabták volna — dicsérték a portékát elragadtatással a kereskedők.

— Az a baj éppen — jelentette ki nagyanyám. — Hogy aztán jövőre, ha kinövik, ujat kelljen venni. Nagyobbat adjanak nekik, két-három esztendőre szólót, amibe belenőjjenek.

Igy végül szinte elvesztek a gyerekek a kiválasztott kabátokban.

Nagyanyám pedig vette elő a nagy bugyellárist, hogy fizessen. Azaz, hogy csak vette volna elő, de nem volt sehol. Előbb hirtelen arra gondolt, hogy elvesztette, de azután eszébe jutott, hogy amikor a sáron átcipelte a gálás idegen ur, mintha egy kicsit bizalmasabban szorította volna magához egy pillanatra.

Elöntötte az arcát a vér, kitalálta, hova lett a pénztárcája. De büszkébb volt, semhogy elárulja magát. Nem a pénzt sajnálta. Asszonyi hiúságában érezte magát megbántottnak.

— Valahol elvesztettem a pénztárcámat, rakják felre a ruhákat, majd János értük jön, a pénzzel együtt — mondta.

János sodort egyet a bajuszán:

— Nemzetes asszonyom, sejtem én...

— Semmit se sejt kend! — csattant rá nagyanyám s villogott a szeme.

János újra sodort egyet a bajuszán s bölcsen hallgatott.

A kereskedők pedig rimáncodtak, hogy csak vigye haza a nagyasszony a kabátokat, nem féltik ők a pénzüket.

Felrakták a kabátokat a batárra s felpakkolta János a nagyasszonyt és a gyerekeket is.

— Haza! — parancsolta rosszkedvűen nagyanyám.

— Én a ringlispilbe akarok!

— Lacikonyhába nem megyünk? — nyafogtak a gyerekek.

— Ma nem! Holnap majd kihoz benneteket János.

A gyerekek érezték a hangjából, hogy nincs alku. Kiült a szemükbe szótlanul, hang nélkül egy-egy félénk könnyesepp, de belenyugodtak a változatlanba.

Nagyatyám ugyan csudálkozott, hogy olyan hamar visszatértek a vásárból, de hiába kérdezősködött.

Nagyanyám bölcsen hallgatott...

A madurai bikaversenyek

A madurai bikaversenyekről kevesen hallottak még. Pedig ezek elég híres különösségei a kis holland-indiai szigetnek, Madurának. Madura-sziget lakóinak nagy társadalmi eseménye egy-egy ilyen bikaverseny, sőt még az anyaországból, Hollandiából is érkeznek előkelő vendégek ezekre a versenyekre. A szigetnek dus pázsittal benőtt, árnyékos fák alatt futó pályáin valósággal ünnepélyes keretek között szokták rendezni a bikaversenyeket, amelyek a kis sziget lakóinak életében körülbelül azt a helyet töltik be, mint a spanyolok életében a bikaviadatok, vagy az angoloknál a lövőverseny.

De talán az angliai epsomi derbynek sincs előkelőbb közönsége, mint a madurai bikaversenynek. Az ide tévedt idegennek szemé-szája eláll a csodálkozástól, hogy mekkora pompát és fényt fejtenek ki ezeken a versenyeken.

Külön látványosság a verseny *nyergelőhelye*. Itt vezetik fel a pompázatos, keleti képzelettel feldiszitett bikákat a versenyre. A szerszámok rézveretektől, aranyhímzéstől csillognak, a bikák szarvait színes zászlókkal és ernyőkkel díszítik fel. Egy ilyen csillogó, ragyogó, kifényesített szőrű, feldiszitett bika előtt elbujhatnak a május elsejei felvirágozott lovaink.

A nyergelőhelyen a bikákat *kettésével fogják be egy apró, szánkóhoz hasonlatos bakba, amelyen a zsoké foglal helyet*. Ez a „bak” ugyancsak gazdagon van díszítve. Cifra faragások, színes festett minták ékesítik a

törékeny lélekvesztőt, amely a két bika között ide-oda imbolyog verseny közben.

Mielőtt a bikák starthoz állanának, végigvezetik őket teljes díszben a közönség tribünjei előtt, hogy mindenki még egyszer alaposan szemügyre vehesse őket, mielőtt fogadását megkötné. Mert természetesen ezek a versenyek is éppen olyan fogadásokkal vannak egybekötve, mint a lövőversenyek.

Mikor a bikák díszmenete elvonult a közönség előtt, az állatokat megsza-

Feldiszitett bika a madurai versenyen.

Mi az oka az Ön idegességének?

Miért érzi magát szerencsétlennek?

Olvassa el saját érdekében a hírneves budapesti ideggyógyorvos

Feldmann Sándor dr.:

Idegesség és ösztönélet

című 140 oldalas könyvét és abból feleletet kap mindenre.

Tartalom: Ideges testi és lelki bajok keletkezése. — Mikor kénytelen az ember elpirulni. — A jó és rossz előéretől. — **A hipokonder.** — **A peches ember.** — Az akarat és akaratgyengeség. — Az ideges fejfájásról. — Az ideges gyomor. — Az ideges szív. — Alvás és álmatlanság. — Az önérett betegségei. — Lelkiismeret. — Dadogás. — Nyaralás és utazás. — Kényszerképzlet és kényszereskedetek. — Az ideges gyermek. — A féltékenység. — A kleptománia. — A kóros hazudozás. — A halálfélelem.

Ára 3 pengő.

Kapható a VASÁRNAP könyvosztályában.

badítják a rengeteg cifraságtól, hogy verseny közben semmi se akadályozza őket a futásban. Azután diszüksztől megfosztva állanak starthoz, ahol zsokéjukon kívül még egynéhány fiatal istállófiú tartja vissza a tüzes állatokat, mert máskülönben fűtynének a startjelzésre és eszeveszettül rohannának neki a pályának.

Igy azonban sikerül őket addig tartani, amíg az indító pisztolylövés eldördül. Akkor elengedik őket és a *bikák vad iramban indulnak neki*. Az apró szánok ide-odadobálódnak futás közben, úgy, hogy van dolga a zsokéknak, hogy „nyeregben” maradjon. De az ügyes és gyakorlott madurabeli zsoké vitézül állja a sarat, sőt még ostorával alaposan „biztatja” is a nekivadult állatokat, melyeket a futás és a közönség lelkes orditozása amugyis nekiszilajított már. A közönség valóságos lázban ég, torkaszakadtából biztatja kedvenceit, veri a tribünt és örvend, vagy kétségbeesik, aszerint, amint a bika, amelyre fogadott, előretör, vagy pedig hátramarad.

A mezőny lassanként ritkulni kezd. Egyes fogatok lemaradnak, míg végül is két versenyző jut el a döntésig. Az újabb, döntőfutatot aztán a közönség óriási izgalma közben ez a két fogat futja meg.

A győzelem után a győztest *valóságos nemzeti hősként ünneplik*, akárcsak Spanyolországban a győztes toreádort. Aztán a győztes fogat még egy tiszteletkört fut végig az öt ünneplő közönség tiszteletére és ezzel véget ér a madurai bikaverseny, amelyről még hetekkel utána is beszélnek a kis szigeten, mint az évad legjelentősebb eseményéről.

SZÖVETKEZETI ÉLET

Az OKH tájékoztatója a kamathozzájárulás ügyében

A 4300—1933. M. E. sz. rendelet szerint, ha az adós 1933. év május hó 1. és október hó 31-e között akár hátralékos, akár folyó kamatokat készpénzben fizet, *annyi időre amennyire a kamatokat rendezte, de legfeljebb hat hónapra, kamathozzájárulásigénye van*, vagyis a rendelet helyes értelme az, hogy a kamatfizetésnek kell 1933. május 1. és október 31-e közötti időben történnie.

Tehát ha az adós kölcsöne például folyó évi október hó 15-én válik esedékessé és folyó évi október hó 31-e előtt történt fizetéssel a kölcsöne kamatát fél évre rendezi, ezen fizetett kamat után folyó évi október hó 15. napjától 1934. évi április hó 15-éig terjedő időre illeti meg a kamat hozzájárulás az adóst.

Ha valamely adós kölcsöne például folyó évi május hó 15-én jár le és esedékessé válik a kölcsöne kamatát 3 órára rendezi, az általa lefizetett ¼ évi kamat után van kamathozzájárulási igénye. Ha 1933. évi augusztus hó 15-én további ¼ évi kamatot fizet, miután a fizetés október hó 31-én belül történik, az adós ezen 3 havi további kamatfizetés után is részesítendő kamathozzájárulásban, így tehát összesen fél évi időtartamra kaphat kamathozzájárulást.

Ha az adós hátralékos kamataira teljesít fizetést, úgy őt a kamathozzájárulás — egyéb feltételek fennállása esetén — legfeljebb 6 órára szintén megilleti.

Abban az esetben is megilleti az adóst a kamathozzájárulás, ha például ¼ évi kamatokkal van hátralékban és ezeket rendezi, továbbá a folyó kamatokat ugyancsak ilyen időre fizeti meg. *Kamathozzájárulást az adós azonban minden körülmények között csak legfeljebb az összesen 6 hónapi kamat után élvezhet.*

A kamathozzájárulási igény elbírálása a *községi bizonyítvány alapján történik*. Tehát ha valaki községi bizonyítványt terjeszt be a hitelszövetkezeteknél, amely szerint jövedelme nagyobb részben földingatlanból vagy házas beltelekből származik, úgy a föld ingatlan katasztrális tiszta jövedelmének, vagy a házas beltelek házadóalapjának figyelembevétele mellett a kamathozzájárulásból ki nem zárható.

A községi bizonyítványokat a községek (városok) és a polgármester) *díj- és illetékmentesen tartoznak kiszolgáltatni*.

A 4300—1933. M. E. sz. rendelet

szerint kamathozzájárulásban részesítendőek azok a gazdaadósok, akik jövedelmének nagyobb része a) vagy a tulajdonukban lévő mező-, erdő-, szőlő-, vagy kertgazdasági ingatlanból b) vagy mezőgazdasági munkabérből, illetőleg munkajövedelemből származik. Ezt a körülményt a községi előjáróság (polgármester) igazolja. Az a) esetben a kamathozzájárulás kiszámításánál egyedül az ingatlan kataszteri tiszta jövedelme, a házadóalap megfelelő szorzata az irányadó. Nincs tehát helye annak, hogy a kétféle számítási rendszer egyidejűleg nyerjen alkalmazást.

A 4300—1933. M. E. sz. rendelet szerint kétségtelen, hogy az adós tartozásának azon része után, amely az ingatlan kataszteri tiszta jövedelmének 15-szörös szorzatát mint pengőösszeget meg nem haladja, kamathozzájárulásra igényt nem tarthat. Nem részesülhetnek kamathozzájárulásban ama tartozások után sem, amelyek a házadóalap 4½-szeres szorzatát nem haladják meg. Ezek után a kölcsönkövetelések után tehát felszámítható a bírói uton érvényesíthető mindenkor legmagasabb kamat. (Ezidőszerint legfeljebb 8 százalékos.)

A kamathozzájárulási igény megállapításánál az *adó- és egyéb köztartozások csak az esetben vehetők figyelembe, ha be vannak kebelezve, egyébként nem*.

Állásfoglalás a képviselőházban elhangzott szövetkezetellenes támadás ügyében.

A Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége az elmúlt héten ülést tartott, amely foglalkozott *Fábián Béla* országgyűlési képviselőnek a parlamentben tett azzal a teljes tájékoztatlanságra valló alaptalan kijelentésével, hogy „a szövetkezetek a szovjet elítelt hadállásai”. Fábián Bélának ezzel a kijelentésével szemben, amelynek nyilvánvalóan az volt a célja, hogy megtevesztő beállítással diszkreditálja a szövetkezeti mozgalmat és a laikus közönség tájékoztatlanságára számítva, a szövetkezetek céljai tekintetében megtévessze és bizalmatlanná tegye a közvéleményt, a Szövetség megállapítja, hogy a *marxista és kommunista elvek szöves elmentében állanak a szövetkezeti gondolat, a szövetkezetek igazi szellemével, lényegével, belső erkölcsi tartalmával, gazdasági és szociális célkitűzéseivel s nem a kapitalizmus, hanem csupán annak káros kénvései és tulkapásai ellen küzdenek a szövetkezetek*. A magyar polgári szövetkezetek szigorúan a *magántulajdon és gazdasági szabadság elvi alapján állnak* és a körükük tömörült közel 4 millió magyar kisember egzisztenciája érdekében nélkülözhetetlen és fontos nemzeti hivatást töltenek be. *A Szövetség a legerélyesebben visszautasítja a parlamentben elhangzott szövetkezetellenes támadást és köszönetét fejezi ki a kereskedelemügyi miniszternek és mindazoknak a képviselőknél, akik az igaztalanul megtámadott szövetkezeti gondolatot megérdemelt védelemben részesítették.*

Nadányi Emil halála

A magyar újságírás egyik vezérégyénisége, *Nadányi Emil* dr., a *Buda-pesti Hírlap* felelős szerkesztője, a *8 Órai Ujság* főszerkesztője és a két lapvallalat irányítója május hó 28-án, vasárnap, rövid, kinos szenvedés után Budapesten elhunyt. Korai halála — mindössze ötvenkét esztendő volt — nemcsak lapjainak munkatársait és alkalmazottjait döntötte gyászba, nemcsak pályatársai lelkét töltötte el megrendült részvétellel, hanem fájdalmas megdöbbenést keltett a nemes tradíciókhoz ragaszkodó magyar közéletben, melynek egyik nagytehetségü, páratlan tudású és tiszta fegyverekkel küzdő harcosa volt. *Nadányi* Emil ravatala előtt bensőséges részvétellel áll a *Vasárnap* is, melynek kiadását 1929 márciusától 1932 decemberéig irányította.

Az elhunytat május hó 30-án temették el Budapesten, a Kerepesi-uti temetőben, a főváros által felajánlott diszírthelyen, nagy és mélységes részvétellel mellett. A *Vasárnap* koszorút helyezett a megboldogult ravatalára és a végtisztességen képviseltette magát.

GAZDATUDÓSÍTÓ

Hivatalos vetésjelentés.

A május hó 27-én közzétett hivatalos vetésjelentés szerint a *repece* általában elég jól kötött és becői is elég szépek, helyenkint azonban ritka, alacsony és gazos. Helyenkint a repcefénybogár okoz kisebb-nagyobb károkat. A termés közepesnek ígérkezik. — A *buza* az esőkre szépen javult, erősen bokrosodott, sűrű és egésszéges, üde zöldszínű, szárba hajt és a kalász már hasban van. Ezidő szerint *jó közepes* termést ígér. — A *rozsa* már mindenütt kalászosult és helyenkint virágzik. A közepesnél valamivel jobb termésnek biztat. — Az *árpa* általában jól bokrosodott, elég sűrű és kalásza szép fejlettek. A tavaszi árpa jól és egyenletesen kelt és elég sűrű, helyenkint azonban sárgásszínű. — A *zab* jól bokrosodott, elég sűrű és szép, üde zöldszínű, további fejlődéséhez azonban meleg időt kíván. A zabból ezidő szerint *jó közepes* termés ígérkezik. — A *tengeri* jól kelt, de a hideg idő miatt sárgás színű és lassan fejlődik. — A *burgonya* általában jól kelt, de a hideg idő miatt lassan fejlődik. — A *cukor- és takarmányrépa* jól kelt, de a fejlődését a hideg idő hátráltatja. — A *szőlők* állása kielégítő.

MINDEN ÚJ

ELŐFIZETŐ

a falusi polgár táborát erősíti

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

A burgonya ápolása

A burgonya ápolása körül legfontosabb a talaj lazítása, a légjárhatóság biztosítása, a gyomoktól való mentesítés. A burgonyaföldeket még a kikelés előtt meg szoktuk járítani a sorokra ferde irányban láncboronákkal, hogy az esetleg elgyomosodott talajt meglazítsuk és a gyomokat így is irtuk. A sorok megjelenése után a rendes kapálásokat kell megkezdeni, amire legalkalmasabbak a *fogatos Planet-kapák*. A sorközök kapálásánál vigyázni kell arra, hogy a Planet oldalkapái sekélyen járjanak s csak a hátsó kapa menjen le jó mélyre. Ha az oldalkapák mélyen járnak, akkor az anyagumókat és a fejlődő gyenge gyökérzetet megsértik. Sőt még az a baj is előfordulhat, hogy a kibujt zöld részeket földdel betakarjuk s akkor az így erősen betakart hajtások helyett az anyagumóknak új hajtásokat kell fejleszteniök, mert ezek csak nehezen törnek elő a vastag földréteg alól s így életerejükét feleslegesen pazarolják.

Kapálnunk annyiszor kell, ahányszor talajunk tömődöttsége és gyomossága azt megkívánja. Erre nézve számszerű adatokat felállítani nem lehet. Rendes körülmények közt a töltögetés előtt kétszeri kapálást lehet számítani. Amint a zöldhajtások a föld felett 15—20 cm magasságot elértek, fokozatosan megkezdhetjük a töltögetést. A fokozatosságot úgy értjük, hogy ne adjuk meg az első alkalommal a teljes és végérvényes magasságban a töltögetést, hanem úgy osszuk azt be, ha legalább két, de még jobb, ha három részletben végezzük azt el. Az első alkalommal csak 8—10

cm-nyi földet fordítsunk a tövekhez, körülbelül 1 hét múlva megint annyit s a harmadik alkalommal, körülbelül 10 nappal a második után adjuk meg a teljes töltögetést. Ez az eljárás azért előnyös, mert a töveket fokozott gumóképzésre serkenti. A befejezett teljes töltögetés után a bokroknak már olyan dusaknak kell lenniök, hogy azok a sorközöket teljesen betakarják, így az esők talajtömítő, a nap és szél talajszárító hatását megakadályozhassák s a harmatot teljes mértékben kihasználhassák.

Már az első kapálás alkalmával figyeljük meg, hogy a hajtások egészségesek-e? Ha azt látjuk, hogy az új hajtások csenevészek, sárgák, betegségre gyanusak, akkor vágjuk ki azokat azonnal s ültessünk helyettük lehetőleg egészséges, nagy gumókat.

Irtsuk a patkányokat!

A patkány a háztartásban egyike a legkárosabb állatoknak. Temérdek az a hasznos anyag, melyet e szapora állat elpusztít, ezért indokolt ezt magán és közgazdasági okokból minden eszközzel irtani.

A méreganyagok hatásosak, de falusi háztartásban veszedelmesek, mert esetleg hasznos állat is hozzájuk jut.

Kitűnő eszköz a patkányok távoltartására a jó macska. Nem minden macska fog patkányt. Ha sikerült egy patkányra is vadászó macskára szert tennünk, azt becsüljük meg, szoktasuk az istállóba s általában azon helyiségbe, hol sok a patkány. Az oda szoktatás sikerül, ha minden nap bizonyos órában ott adunk neki egy-egy liter langyos tejet.

Igen jó patkányirtók a kis terrier-kutyák is, ha minden farakás mögé és alá s több olyan helyre odaférközhetnek, hol a patkányok fészkelni szoktak.

Egyszerű, mégis igen bevált patkánycsapda a következő:

Töltsünk meg egy hordót szalmával elég magasan és a szalmára rakjunk nap-nap után olyan ételneműeket (darát, szalonnabürcét, stb.), melyeket a patkány szeret. A hordónak döntünk neki egy-két deszkát is, hogy azon kényelmesen felsétálhassanak a patkányok. A patkányok odaszoknak a hordóhoz és éjjelenként vigan lakmároznak. Mikor már azt látjuk, hogy sok patkány jár a csalétekre, akkor szedjük ki a hordóból a szalmát, töltsük meg helyette vízzel oly magasan, hogy a belesett patkány már ne tudjon a szélre felkapaszkodni. A víz tetejére hintsünk szalmát. Este a patkányok gyanútlanul rohannak megint a hordónak és ráugranak a víz felületén uszó szalmára. De vesztükre, mert a szalma nem tudja őket fenn tartani, a vízbe sülyednek, s bármennyire uszálnak benne, kijutni nem tudnak s így reggelre kimerülten megfulladnak.

Igy 2—3 nap alatt igen sok patkányt megfoghatunk. Ha már számuk csökkent, akkor egy időre kihagyjuk a csapda felállítását és csak 3—4 hét múlva kezdjük újra. Természetesen ekkor is a csalogató etetés előzze meg az irtást!

A szalmatrágyázás

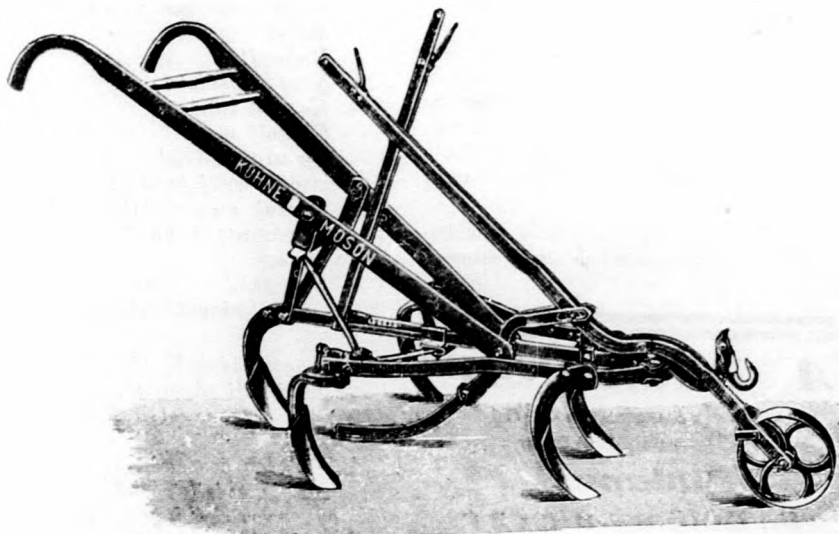
Különösen a televényben szegény humusztalajok nagyon megérik az istállótrágya hiányát. Pedig éppen az ilyen vidékeken leggyébrebb az állattartás. Talán még gyébrebb azóta, mióta az állati termékek (tej, hus, stb.) ára annyira leesett.

Hogyan lehet az ilyen vidékeken a föld termékenységét megőrizni, illetőleg javítani?

A feleletet megadja Szabó Lajos, a kecskeméti mezőgazdasági kamara kitűnő főtitkára, ki már évek óta kísérletezik a szalmatrágyázással és a legrosszabb Duna-tiszaközi homokos libalegelőket is úgy megjavítja, hogy kat. holdja 6—9 q rozstot, 60—80 q burgonyát, 100—120 q homoki borsó-zöldtakarmányt terem.

A szalmatrágyázást a következőképpen hajtjuk végre:

A föld felszabadulása után azonnal teressünk el kat. holdján 15 q szalmát vagy tengeriszarat. Ha van módunk ezeket megszeccskázni, annál jobb, de nem feltétlenül szükséges. Az eltergetett szalmára vagy kukoricaszárú holdanként szórjunk el 50 kg mésznitrogént. Ha előzőleg a mésznitrogént száraz homokkal összekeverjük, a szétszórás sokkal könnyebb. Így szántuk alá a szalmát középnyelven.

„Columbia“-kultivátor egysoros lókapa.

HETI TEREFE

Kéf pünkösdi rózsza

Ha a talajban elegendő nedvesség van, a korhadás csakhamar beáll és 2—3 hónap múlva már vethetünk a földbe.

A szalmatrágyázáshoz nélkülözhetlenül szükséges a mézsnitrogén, mert különben a szalma az ily tápszegény talajban korhadása közben elvonja még a talajban levő nitrogént is és így a növényzet fejlődése még silányabb lenne, mint előbb volt.

Fontos az is, hogy korán adjuk a talajnak a szalmatrágyát, hogy legalább 2 hónapig korhadjon a talajban, mielőtt a vetés elkövetkezik.

Amennyiben a talajunk káliban és foszforban is szegény, tanácsos teljes műtrágyázást alkalmazni. Így például 50 kg mézsnitrogén mellett 100 kg szuperfoszfátot és 50 kg kálisót is. A szuperfoszfát helyett előnyösen használható Renania-foszfát is, mert ez a mézsnitrogénnel minden további nélkül összekeverhető, másodszor pedig azért is, mert a lugos hatású Renania-foszfát a korhadást gyorsítja.

Apró jó tanácsok

Ha egy takarmányföldet lekaszáltunk, igyekezzünk azt mielőbb megtárcsázni és lebuktatni. Az a csekély legeltetési lehetőség, amit a tarlók nyújtanak, nem ér fel azzal a veszteséggel, ami az elkésett tarlótörés folytán áll elő. Általában a zöldtakarmánynövények akkor tekinthetők jó buzaelöveteménynek, ha a tarlóbuktatást és az ezt követő ugarolást kellő időben végezzük, mert csak ekként érvényesülhet a takarmánytermelés gyomirtó hatása.

A növendékmarhának okvetlenül biztosítsunk legelőt! Az elválasztás nehézségein már átesett borjúkkal is lehet a legelőt értékesíteni, mert a legeltetés a felnevelést olesőbbá teszi és egészségi nézőpontból nagy előnyöket biztosít. Az 1 éven aluli borjúknak a legelőn kívül még 1—1½ kg abrakra is van szüksége, hogy jól fejlődjék és értékes állat fejlődjék belőle. Egy éves korban tul azonban a legelő fedezi a növendékmarhák tápanyagszükségletét.

A fejős tehén a legelőn annyi takarmányt tud összeszedni, amennyi 5—8 liter tej termelésére képesíti. Ha a legelőn a tehén nem tud jólakni, akkor etessünk otthon még zöldtakarmányt vele. Az 5—8 liternél bővebben tejelő tehenet pedig indokolt még abrakhoz is juttatni, mert különben csökkenni fog a tejtermelése. Egy liter tejtöbblet termelésére számítsunk 40 deka abrakkeveréket, amely főképen gabonadarát vagy korpát tartalmazhat. Olajpogácsát ilyenkor csak a 15 liternél bővebben tejelő tehénnek kell etetni, mert a legelő füve és a pillangós virágu zöldtakarmányfélék (lucerna, here, bükköny, borsó, stb.) bővelkednek fehérjeféle tápanyagokban. Az abrakhoz célszerű 1—2 százalékos szénsavas meszet is hozzáadni.

Ragyog a júniusi napsugár, mint a mesebeli aranykéve. Szinte csillog a fák üde levelén s gyémánt szikrákat hány a levegőbe.

Pünkösöd délután.

Tahy uram szép fehérre meszelt pincészere. Elül nyitva a nagy, nehéz tölgyfaajtó. Benn a vendéglátó házigazda s néhányan az öregek közül, akik arra jártukban békerülének.

Az mindegy most, hogy hova. Jó az ember is, a bor pedig különösen és van belőle elég mindenütt. Visszahiható, aki vendéget lát. Nem ül le senki potyából és röstelkedéssel.

Inkább a környüállás okából. Hogy, nini, csak még mindig beljebb és soha se kiljebb.

— Olyanforma élet ez, — mondja Szabó Péter — mint a wolhymiai mocsarak voltak. Hol térdig jártunk benne, hol bokáig, hol meg combig, de mindig benne voltunk s néha akkor süllyedtünk legmélyebbre, amikor azt hittük, hogy kilépünk belőle.

— Jól formálod, Péter. Éppen azomód van — hagyja rá Tahy uram.

És ülnek benn az öregek, mint a jeruzsálemi házban a Szentleket váró apostolok.

Csak sok a Tamás már köztük, aki kételkedik az élet boldogságában. S minél több pohár ürül, annál inkább.

Kinn pedig ragyog a napsugár, táncol az élet és mulatnak a fiatalok a pincészer körül.

Tüzes szemű legények és piros arcu lányok a nagy diófa alatt.

Oldalt néhány ribiszke és egresbokor. Még zöld rajtuk a bogyó. Közük egy-egy pünkösdi rózsza virít s a fiatalokra kacag:

— Tépj le, Pista és adj a Mári-nak!

De nem veszik észre. Pista a Márit nézi, Mária meg a Pistát, s a szívükben különb virág nyílik, mintha az uraság díszkertjének minden ékességét egy csokorba kötnék. S az illata mámorítóbb, mint a szőlőhegy összes termése.

El is válnak a többiektől s a barázda mentén a domboldalnak vágnak föl.

A „VASÁRNAP”

szerkesztősége és kladófiwatala:

Budapest,

V., Bátfory-utca 24

A Barkó Jóska harmonikájának hangja mind lassabban szűrődik utánuk:

Barna kislány, csitt, csitt, csitt!

Sugok néked valamit...

S a táncolók vidám kurjantása is elhalkulóban.

— Hova megyünk? — kérdi a leány, de nem az aggodalom szól a szavából, inkább a kíváncsi noszogató.

— Csak elhitalak...

Mári lehajol, hogy pirulását rejtse. Néhány harangvirágot tép le...

— Mér? — lehelí suttogó hangon úgy lehajoltában.

— Megkérdeznék...

A lány kiegyenesedik, szembe is fordul, de a virágot nézi:

— Mi felül?

— Hát hogy volna-e szándékom?

Mári szeme kacag, mint az ígért. Megrázza gömbölyü vállát:

— Nem tudom, mi végbül...

— Hát, hogy — a szó elakad Pistában s most ő hajol le, hogy néhány virágot tépjen...

Mári pedig indul lassan visszafelé a többiekhez...

— Ezt feleled? — reked el a Pista hangja s fölkapja a fejét. — Mári!

A lány visszafordul.

— Mire?

— Amit kérdeztem!

— Ugy beszélj, hogy értssek...

— Hát nem érted?

— Dehogy nem! Csak azt nem tudom, hogy mit.

— Hogy a feleségem légy! — hajítja feléje a virágokat Pista.

A lány rohan lefelé a domboldalon, mint az őz. Pista utána, mint a kilőtt golyó. Néhány ugrás csak s úgy elcsipi, mint a macska az egeret...

— Mári!

— Engedj!

— Nem engedlek!

— Hát jól van!

— Csókolj meg!

— Te vagy a legény — suttogja a lány és már nyújtja is az ajakát...

— Nézzük meg a fiatalokat! — indítványozza ott benn Tahy uram, a Pista apja.

— Gyerünk! — kap a szón Szabó Péter uram, akinek viszont a Mária a leánya.

S ahogy kiérnek, látják, hogy a Pista pünkösdi rózsát tép s a Mári-nak adja, az meg egyet a Pistának szakit le.

A két öreg összenéz.

— Mégis szép az élet! — gondolják egyszerre boldogan, mert az ál-muk teljesülését látják...

MÉZES JÁNOS.

ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

Varrás, kézimunka

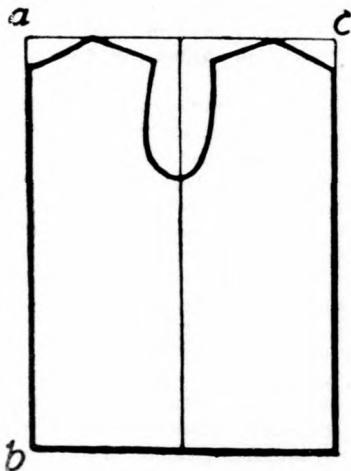
A mai kor asszonyának nemcsak a háztartás szakszerű vezetéséhez kell értenie, hanem elsősorban a jövedelem helyes beosztásához. Hiába tud valaki kitűnően sütni-főzni, háztartását csinosítani, ha nem ért a takarékosághoz, minden tudása és jóakarata kárbavész s a háztartás egyensúlya felbomlik. A jó gazdasszony ügyel arra, hogy konyháján egy gyűszűnyi zsir se kallódjon el s háztartásában egy darab rongyocskát se vesszen kárba.

Ma, amikor olyan nehéz asztal- és ágyneműket, fehérneműkészletünket és ruhatárunkat felfrissíteni s a hiányokat pótolni, csak úgy segíthetünk magunkon, ha minden kis szakadást, feslést azonnal megvarrunk, bestopolunk, minden kis hibát haladéktalanul megjavítunk.

S ha már toldozással-foldozással sem tudjuk valamelyik ruhadarabunk életét tovább meghosszabbítani, nagy megtakarítást jelent az is, ha a pótolandó új darabot magunk tudjuk házilag elkészíteni. Akinek van kézügyessége, kisebb gyerekek fehérneműjét minden különösebb szaktudás nélkül is elkészítheti.

A fehérneműket általában *vászonból* vagy *sifonból* készítjük, csecsemőingekhez lehetőleg *puha batiztot* vagy *sifont* választunk.

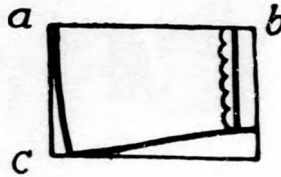
Egy *csecsemőinghez* félméter 80 cm szélességű anyagra van szükségünk, diszítésre pedig 1 méter himzett csikot vagy csipkét használunk fel. Az ingecskét az alábbi rajz szerint szabjuk ki:

1. Kép.

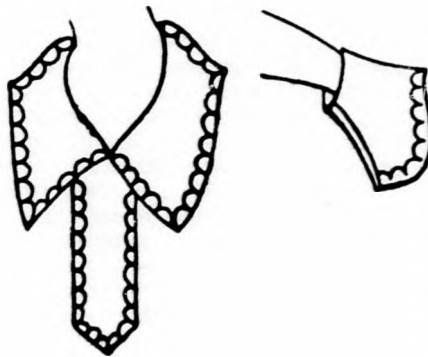
Az 1. számú rajz az ingecske szabásmintája, a 2. számú az ujjacskáé. A mintát előbb keményebb papírból készítjük el, olyan módon, hogy ivszerüen összehajtjuk s a behajtott oldalát vesszük az *a—b* oldalnak, vagyis az elő-rész közepének. Az ing hossza lehet 40 cm, a fél ing szélesség (*a—c*) 30

cm. Az ujj szabásánál a papír behajtott részét tesszük a 2. számú minta *a—b* oldalára s a másik három oldalát a rajz szerint körülvágjuk. Az ujj hossza 20 cm, az ujjbőség fele (*a—c*) 12 cm lehet. A nyakkivágást és az ujjak végét himzett pánntal, fodrocskával díszíthetjük.

2. Kép.

Aki szeret kézimunkálni, a legegyszerűbb fehérneműt is finommá, a legolcsóbb anyagból készült ruhát is izlésessé varrcsolhatja egy kis csipkével, himzéssel. A *horgolt csipke* nemcsak a legszebb, de a legtartósabb fehérnemű-diszítések közé tartozik. Felsőruhákat sokszor a *galléron és kézelőn ügyesen elhelyezett himzés-minta* nagyon előnyösen felfrissít.

Himzés minta gallérra és kézelőre.

A legegyszerűbben beburrozott lakást is kedvessé, otthonossá varázsolja a *kézimunka*. Egy-egy szépen himzett asztalterítő, csipkével körülhorgolt függöny, géptakaró, színes diványpárnák hangulatot teremtenek a lakásban, míg ezek nélkül a legdrágább butorokkal telerakott szoba is rideg és barátságtalan. Ne feledkezzünk meg ezek mellett a leghatásosabb és faluhelyen legolcsóbb lakásdíszről, a *virágról*. Tavasztól késő őszig ékesítse otthonukat egy-egy csokor friss, tarka mezei virág!

Ételreceptek

Zellerleves. Két szép zellert kockákra vágunk és megsóva zsirban pároljuk. Mikor megpuhult, meghintjük két tetejes kanál liszttel és másfél liter vízzel leöntjük. Ha a leves megfőtt, szitán áttörjük és egy kanál tejjel elkeverve tálaljuk.

Székelygulyás. Egy kiló savanyúkáposztát zsirban, kevés vízzel puhára párolunk. Külön lábasban fél kiló kockára vágott sertéshúst ugyancsak zsirban megpárolunk, egy apróra vágott hagymát s evőkanálnyi édes paprikát adva hozzá. Mikor a hús és a káposzta is megpuhult, összekeverjük a kettőt és két deci tejjel leöntve, tálaljuk.

Turógombóc. Egy kiló turót elkeverünk 20 deka grizzel, 2 egész tojással, 2 tojás sárgájával és kevés sóval, azután hozzáadjuk a két tojás keményre vert habját. Öt-hat kanál liszttel gombócokat formálunk belőle és sós vízbe kifőzzük. A főzés ne tartson tovább öt percnél s akkor a kifőzött gombócokat a zsemlyeszínűre pirított morzsás zsirba rakjuk.

Félélvig alkudozott a saját gyászjelentésére

Az erdélyi híres hajdu városban, *Tordán* mostanában halt meg idősb *Fodor Domokos* kereskedő, a városnak egyik leggazdagabb és legkülönösebb embere. Hetvenöt évig élt. Sok, sok millióra rugott a vagyona. Csupán az öt házat, nagy szőlőjét, sokszáz holdas birtokát említjük. Mégis olyan lyukas cipőben, rongyos ruhában járt, hogy aki közelebbről nem ismerte, *Torda* város legárvább koldusának nézhetné. A tordai kofapescenyések előtt órákhozhat alkudozott s *köstolgatta* a jóillatú, friss lacipecsenyéket, amíg végül néhány fillérért kiválasztott és megvásárolt egy-egy szunyoghang vékony szeletet... A főtéri emeletes házában, családjától külön a legkisebb szobácskában, egy sötét oduban lakott. A szegényes ágyon kívül egyéb butor, még mosdótál sem volt ebben az oduban... A szívós öreg derékig levetkőzve, az udvaron levő kut csapjánál mosdott még a legcsikorgóbb hideg télen is. Az egyfedél alatt lakó feleségének és családjának sem igen adott háztartási pénzt, mert nem szeretett semmit, ami pénzbe került. A felesége évekként elelőtt kényszerült beadni *nőtartási keresetet* ellene, a bírósági ítélet havi 2000 leu nőtartásban marasztalta el idősb *Fodor Domokost*, de *Domokos* bátyánk *lakkér* címén még ebből is levont 1000 leut. Ugy látszik azonban, hogy megérezte közeledő halálát s a nyomdással a *gyászjelentésének* költségei felől már *félélvig előbb* alkudozni kezdett. A legsilányabb papírost, a legkisebb nagyságot kötötte ki s hogy olcsóbb legyen, minden dísz mellőzött, még a „*Gyászjelentés*” szócskát is lealkudta arról. És tetejében hozzá mindössze *három darab* gyászjelentést nyomtatott s abból végrendekezése szerint kettőt a kapura, egyet az egyszerű deszkaporsójára kellett ragasztani... Sok millió hatalmas vagyonát két fiára hagyta s hogy feleségétől sem váljon haraggal, halála előtt néhány *éjjeli zenét* adott az öreg asszonynak.

H I R E K

Jó sorom van...

Jó sorom van,
Gyöngysorom van,
Jó apám van,
Jó anyám van.

Ekém előtt
Szép ló ballag,
A kaszámon
Gyöngy a harmat.

Nótaszóval
Végzem dolgom.
Az étellel
Nem civódom.

Ha civódom,
Beösmérem,
Az is civódik
Én velem.

Templomtetőn...

Templomtetőn bagolymadár kuvikol,
Barnapiros kislány mért nem aluszol?
Aludnék én, aludnék, de nem lehet,
A szerelem kinozza a szívemet.

Göndörhaju barna kislány gyere ki,
A te kedves galambod vár ide ki.
Jer borulj rá érteid égő keblemre,
Sird ki magad kisangyalom kedvedre.

Ki tanyája...

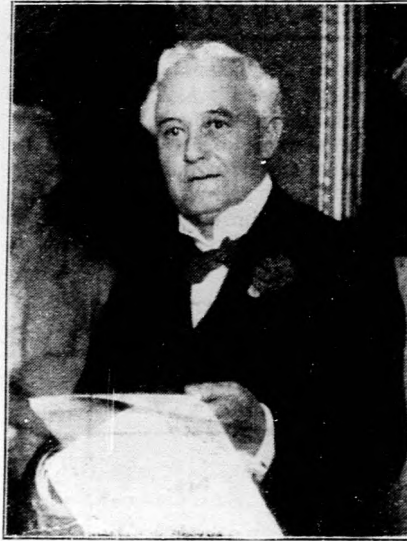
Ki tanyája ez a kis lak,
Hogy itt ilyen vígan vannak?
Esküvő van, lakodalom,
Barna kislány a menyasszony.

Ki szánt ott a domb oldalán,
Sirva megy az eke után.
Csak egy szegény barna legény,
Tudja Isten, mért sir szegény...

Irta: BUI JÁNOS (Kocs).

Rothermere lord levele. Rothermere lord levelet intézett Urmánczy Nándorhoz, melyben megköszöni értesítését a szegedi és nagykanizsai országzászló avatási ünnepekről, majd a következőket írja: „Az örömet, hogy Magyarországot meglátogassam, fenntartom magamnak egy jövő időpontra. A kötelék, amely Magyarországgal összefűz, annyira erős, hogy boldogan látom előre azt a napot, midőn sokat szenvedett nemzetek igazságban fog részesülni.”

Felavatták a miskolci rádióállomást. Május hó 28-án avatták fel Hóman Bálint kultuszminiszter jelenlétében a miskolci rádióállomást. Résztvett az ünnepségen Szalay Gábor báró, a posta vezérigazgatója is. Hóman Bálint kultuszminiszter avatóbeszédében azt mondta, hogy a rádió ma egyik legfontosabb eszköze a nemzetnevelésnek. A miniszter

Llewellyn Jones angol képviselő

előadást tart Budapesten, a Külügyi Társaságban, a békerevizió szükségeséről.

után Wünscher Frigyes, a MTI ügyvezető igazgatója, majd Hodobay Sándor, Miskolc polgármestere beszélt. Délben Lichtenstein László főispán ebédet adott a miniszter és a vendégek tiszteletére.

Hatszáz olasz frontarcos a magyar hősök ünnepén. Május utolsó vasárnapját, mint más években, az idén is a hősök emlékének szentelte az ország népe. A budapesti emlékünnepet különösen jelentőssé tette, hogy azon résztvett az olasz frontarcosok hatszáztagú küldöttsége. Az olasz frontarcosok a magyar frontarcosokkal együtt vonultak a hősök kövéhez, amelynek két oldalán diszbe öltözött testőrök és alabárdos koronőrök álltak őrséget. A kegyeletes ünnepségen a kormányzót Kárpáthy Kamilló altábornagy, a honvédség főparancsnoka képviselte. Megjelentek az emlékünnepen Augusztó és Magdolna főhercegnők, József Ferenc főherceg és felesége, Anna főhercegnő, a budapesti olasz kolónia, élén Pignatelli herceggel. Az olasz frontarcosok koszorúját Tentori tábornok helyezte el az emlékkövön. A hősök kövének lezajlott emlékünnepe a „hősök csillagútja” zárta be. A rákoskeresztúri katonai temetőben az olasz hősi síroknál is gyászünnepeket tartottak. A táborigazgató Caldana püspök mondta beszédét.

Külföldi újságírók Budapesten. Május hó 28-án, vasárnap 132 külföldi újságíró érkezett Budapestre, az Újságírók Nemzetközi Szövetségének a magyar fővárosban tartandó végrehajtó bizottsági ülésére. A tanácskozás május hó 29-én kezdődött meg az Akadémia dísztermében. A kormány részéről Kánya Kálmán külügyminiszter köszöntötte a vendégeket. Délben Horthy Miklós Kormányzó Ur kihallgatáson fogadta az újságírók küldöttségét.

Kertész-állást vállal október hó elsejére, vagy előbb egy előfizetőnk. Érdeklődők forduljanak a következő címre: Pálfi István kertész, Berettyó-ujfalu, Vadaskert, Bokor-villa.

Hősi emlékmű leleplezés Magyaróvárott. Május hó 28-án leleplezték le Magyaróvárott a hősök emlékművét. Az ünnepségen résztvett Kállay Miklós földművelésügyi miniszter, több országgyűlési képviselő társaságában. Szoboravatást beszédt Albrecht királyi herceg mondott, majd megkoszorúzták az emlékművet. Az ünnepélyen résztvett Frigyes királyi herceg tábornagy, a volt osztrák-magyar haderő főparancsnoka.

Felavatták az ártándi hősök emlékművét. Ártánd község (Biharmegye) ünnepélyes keretek közt leleplezte le a Hősök Emlékművét, amelyet a község lakossága állított 31 hős halottjának emlékére. Az ünnepélyen a község lakosságán és a hatóságok képviselőin kívül megjelent Fráter László alispán, ott voltak a honvédség, a csendőrség és a szomszéd községek küldöttségei, valamint a leventeatlakulatok. Az ünnepi beszédet dukai Takách Géza országgyűlési képviselő mondta.

Kenyérinség Szovjet-Oroszországban. Nagy feltűnést keltett a liverpooli (Anglia) gabonátörsdén az a hír, hogy szovjetügynökök Moszkva sürgős utasítására négy hajórakomány búzát vásároltak, amely néhány nappal ezelőtt indult el kanadai kikötőből Liverpool irányában. Ez a jelentés liverpooli szakkörök nézete szerint megerősíti azokat az állandó híreket, hogy Oroszországot, mely valamikor a világ legnagyobb gabonatermelő országa volt, súlyos kenyérinség veszélye fenyegeti.

Kaviár és vetített délibáb a Hortobágyon. A világhíres Hortobágy-pusztá életének elváltozásairól emlékeztetőn, beszélt az ottan sűrűn járatos tokaaji Oláh Béla:

— Egyszer, midőn hazafelé indultunk volna Debrecenbe, így szólt a nagyhortobágyi csárdásgazda:

— Doktor ur! Tegye meg azt a sziveséget, szőljik be Kontsek fűszereshoz, hogy küldjék ki nekem hónap reggelre egy félkiló finom kaviárt!

— Mi a haragos istennyilának kell magának ide a pusztára az a kaviár?!

— Kirem szeretettel, hónap francia meg ángoj urak írkeznek ide... Azoknak szánom!

— Ember!... Tán elment az esze?!... A hortobágyi nagycsárdában hiszen csak nem traktálja ilyenféle muszka-csemege halikrával az idegeneket?!... A híres pusztá regényességéből így és ekkor mi lesz?!

A csárdásgazda megpederte vastag bajsúját:

— Nekem már beszélhet az ur!... Mer íppeg tennapelőtt mondták nekem a városházán, hogy jövő ilyenkorra már a délibábot (délibáb) is mozival vetítik, mer-hogy minden külföldinek jussa van egy-egy kis kiadás, takaros dílibábra is!

PÁSZTORTÜZ

Attila-émlékünnep.

Testvéreim! Olyan ez a mi magyar népünk, mint a mi gyermekkori szép tündérmeséinknek tündér királyi kisasszonyból, szurtos, szegény, hajszolt, korbácsolt kis szolgálólánnyá átvarázolt Hamupipókéja. A szemtelen gonoszok, irigyek, rosszakarók a rut Vasorru-bábák vezetésével összefogtak, Tündérszép Ilonának ragyogó ékességét letépték, gyönyörű hagyományoktól fényes lelkét elhomályosították, tudatlan és rongyos rabrá alacsonyították a sok, sok ezeréves magyar királyi vért, — mignem elfelejtettük sok, sok ezeréves nagy multunkat, fenkölt-művelődésünket, világsodás napkeleti építkezéseinket, világrészeket összefogó hatalmas birodalmainkat és nagy őseink diadalmas hőstetteit, az egész regés ősmultunkat... És a leghitványabbaktól is megkapattatván odáig jutottunk, mint tündérmesénk szegény, árva, kis Hamupipókéja...

Testvéreim! A magyar nemzet örökös boruját azonban kezdi már átszakítani az őshazánk: Napkelet felől felvillanó virradat... Az Indiában, Japánban és az óriás Kína és ázsiai puszták mélységeiben lakos közel háromszázmillió, velünk egy-ér és egy-lélek, egy-eredetű turán-testvér népek, mint a japán Imaoka professzor híradásával kapcsolatosan a japáni turán-mozgalmakról is fel-említetttem: felébredtek! Tekintetükkel, szívükkel, lelkükkel és politikájukkal keresnek is már bennünket magyarokat, mint a legmesszebb Nyugatra elszármazott, az egész világra jelentős őrhelyet elfoglaló királyi turán-népet.

A 300 millió turánság az aranykoronát is rövidesen felteszi erre a nagy testvériesülésre, éppen itt Budapesten. Pekár Gyula ny. miniszter, a Magyar Turáni és Petőfi Társaság elnökének kezdeményezésével és a török, bolgár, finn, észt, tatár, japán és más-szittyá népek bevonásával megünnepelni készülnek Attila atyánknak, a világura trónraléptének 1500 éves évfordulóját. Attila 434, vagy 437-ben lépett a hun-trónra, s az emlékezetére 1936-ban tartják itt a turáni kultur világtkongresszust.

MÓRICZ PÁL.

Kossuth-émléktáblát lepleztek le a bolgár Sumenben. Sumen városban Kossuth Lajos lakóháza elhelyezett emléktábla felavatása rendkívül nagy ünnepélyességgel történt meg az elmúlt héten. Az ünnepségen résztvett a szófiai magyar követ, Hegedűs Lóránt volt magyar miniszter, a követtség személyzete, a bulgáriai magyar kolóniák küldöttségei, a bolgár-ma-

gyar egyesületek, a katonaság, a tanulóifjuság, valamint a hazafias és sportegyesületek képviselői.

Hány politikai lapja van az erdélyi magyarságnak. A magyarság ügyét a megszállott Erdélyben 39 politikai napilap szolgálja, amelyek közül 6 keresztény irányú. Ujabban elszaporodtak az 1 lejes, azaz 3 filléres lapok, ami nem egészséges tünet.

13 kilós haresát fogott kézzel. Vácnál a Berkiben halászott most Herczeg János ny. rendőrőrmester. s a sekély víz gyűrűzéséről megfigyelte Herczeg, hogy lassan egy nagy hal szott be az öbölbe. Herczeg azonnal félredobta horgát, s begázolt a hal után és pusztá kézzel meg is fogta azt. Hatalmas hal volt, a vállára kapta. Bent a városban, amikor felbontották, belső részét, ikráját kivéve, megmórték. Tisztán 13 kilót nyomott. Egy pengő hatvanával mindjárt meg is vásárolták kiló számra. Ezt a hatalmas, erős haresát egyébként azért lehetett megfogni így pusztakézzel, mert egy vonatátgázós lapátja fején találta a halat és az bódultan éppen ebbe a sekély vízbe menekült.

Dr. Feldmann Sándor nagynevű lélekorvos „Idegesség és ösztönélet” című munkájában a szerző kisebb tanulmányokat ír az ösztönélet és lelkizavarok közötti összefüggések különböző területeiről. Népszerű és világos módon érzékelteti a lelki és testi bajok keletkezését. Pontosan világítja meg az emberi életet nagymértékben megnehezítő elpirulás, jó és rossz előérzet és hipokondriák keletkezését. Mindezen kóros tünetek és lelkijelenségek az orvos biztos meglátásának szemüvegén keresztül módot adnak e bajok megelőzésére, s a már meglévő betegség gyógyulásá-

nak utját is egyenetlik. A könyv megrendelhető a „VASÁRNAP” könyvosztályában. Ára 3 pengő.

Egy halálra ítélt bányavároska. British-Columbiának Fernie nevű bányavároskája rövidesen elátkozott helygé válik. Mintegy 50 év előtt fedezték fel itt az Elk-folyó völgyének gazdag széntelepeit, s a jól kereső bányászok mindjárt várost alapítottak itt. 1911-ben már három ezren felüli lakója volt a csinos városnak, amelyet minden modern kényelmi intézménnyel is berendeztek. Minden bányásznak saját háza volt. 1921-től azonban esőkenni kezdett a ferniei szén iránti kereslet, s már akkor felére apadt a lakosság. 1931. majd 1932-ben pedig általánossá vált a munkanélküliség, mert olyan költséges lett a mind mélyebben rejtőzködő szénnek a kibányászása, hogy a bányászat itt beszüntették és most már 1932 végén az utolsó bányavállalat is felszámolt, beszüntette a munkát. A kereset nélkül maradt bányászeszaladok holmijait, szerszámaikat felpakkolva, tömegesen hagyják el egykori boldog otthonukat. Szószertint kihalás vár a mindinkább elnéptelenedő és elátkozott sorsu kis hegyi városkára.

„Férjhez megy a bíró lánya” Hosszúhetényben. A Hosszúhetényi Faluszövetség műkedvelő-gárdája a közelmúltban — ezidén már másodszer szerepelve — színrehozta a „Férjhez megy a bíró lánya” című négyfelvonásos színművet. A szorgalmas és tehetséges gárda — Ács Sándor és Szekeres László kisgazdák vezetésével — igen nagy sikert aratott kitünő színjátszó készségével, szorgalmával és lélekkel teljes előadásával. A zsuftól nézőtér közönsége szünni nem akaró tapssal jutalmazta meg a pompás előadás valamennyi szereplőjét.

A hosszúhetényi Faluszövetség műkedvelő gárdája.

(Lásd a szöveget.)

Reffka Farkas Pali bácsi és a félegyházi kilenc rendőrök. Ezt az épületes vásári históriát is a 80 éves öreg bugaci pásztor, *Reffka Farkas Pál* juhász beszélte a kecskeméti *Vámos Kálmán*nak.

— Vásár volt *Félegyházán*. Bementem az egyik kocsmába, hát ahogy belépök, *verekedés* kezdődik. Mondok, nem szeretem én az *ilyesmit* (?), oszt *szatanni* keztem. Hát a *zegyik rőndér* mög pont elém áll. *Fejbécsapom* a somfabotta, akkó *gyün* a másik . . . *Mire kijutottam Félegyházába*, *kilencet* köllött fejbe csapni. Mind *engöm a' zártatlant* (!) akart mögfogni. . . Az egyiknek még most is *rőzög* a feje . . . Csak *avvót* asztán a baj, hogy sokan ismertek *Félegyházán*, oszt két nap műva *négy esőndér* gyütt értem!

Tizenöt évi fegyházra ítélték el egy gyermekgyilkos apát. *Kakuk* András felsőtárkányi 34 éves napszámos még a mult esztendő végén azt mondogatta mindennütt, hogy *ha lányuk születik, akkor az újszülöttet elteszi láb alól*. Azért — magyarázta — mert *ő már kisfiu kora óta utálja a lányokat*. Ez év elején *Kakuk* András felesége mégis egy egészséges leánygyermeknek adott életet. *Kakuk* András az újszülött kislány-gyerekekkel csakugyan úgy bánt, hogy nap-nap után az ártatlanság életére tört. Januári hidegben *kiszedte a pólýából, kitarította, hidegvízben fűrésztette, egymehányszor még ütlegelte is a párhetes csecsemőt*. Január vége felé egy éjszaka a kisgyerek sírdogált, mire az apa felugrott az ágyból és a kislányt *jéghideg vízbe ültette, s az arcára addig locsolta ezt a hideg vizet, míg a gyerek megfulladt*. Az anya toporzékolva segítségért kiáltozott a másik szobából, ahonnan kijutni nem tudott, mert az ura rázártta az ajtót. A kegyetlen apát az egyri törvénytöréséért gyilkosság büntetésében mondta ki bűnösnek és *tizenötévi fegyházra ítélté el*.

A feketefogu indiánusok. Délamerikában él a *Citara* nevű indiántörzs. Ezek valamiféle olyan rejtélyes növényt rágcsálnak, amelynek nedvétől *széncfekte* réteg rakódik a fogakra. Ez a fekete réteg örökre megóvja a fogakat, úgy hogy a *Citara*-törzs legvénebb indiánjai is hiánytalan pompás fogsorukat. Azért ezek az indiánok a *fekete fogat* tartják szépeknek, szerintük a fehér fog beteges.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Sz. J., Orosháza. Rejtvényeiből közlünk. — **L. J., Tar.** Ha a nevét nem olvasta a megfejtők között, úgy bizonyosan elkésve érkezett a levele. Rejtvényei jók; közlünk belőlük. — **Z. I., Kiskundorozsma.** Készséggel teljesítjük kérését. — **R. J., Bakonya.** Mutatványszámot szivesen küldünk az ön aranykalásos barátainak. Tiszteletpéldány megindítása elől sem zárkózunk el, ha egy olvasó legalább öt új előfizetőt szerez. — **T. M., Szakes.** Kérését teljesítjük. — **K. P., Tiszánána.** Kéréséhez hozzájárultunk. — **B. J., Kocs.** Szép verseiből mai számunk közül néhányat. Szivesen vesszük, ha írásaival időnként felkeres bennünket. — **T. J., Egerág.** Rejtvényeiből és tréfáiból közlünk. Gazdasági cikket közlünk akkor, ha rovatvezetőnk: *Schandl József* egyetemi tanár ur *Jónak* találja: hosszú, folytatásos

cikk közléséről azonban nem lehet szó. Falusi olvasóink költeményeit közöljük, természetesen gondosan megbírálva őket. Gazdasági szakkönyveket ingyen nem lehet kapni; tessék a rádiós gazdasági előadásokat gondosan összegyűjteni, ezek pótolják a szakkönyveket. Pályázatokat csak a nagy munkaidő letelte után, ősszel, tüziünk ki újra. A német csereakcióval kis-és középirtokosok fiait mentek ki; volt köztük több olyan is, aki csak elemi iskolát végzett; korai volna még a legközelebbi akcióról beszélni, melyre csak egy esztendő múlva kerülhet sor. A kért 20 filléres portóköltés és a könyv árának előzetes beküldése után kiadói-hatalunk megküldi. Tessék a honvédelmi miniszter urhoz kérvényt beadni, valószínűleg teljesítik a kérését. — **Cs. I., Nagykutas.** Kérését tudomásul vettük.

T R É F Á K

A spanyol meg az idegen

— Uram — mondta a spanyol az idegennek, akivel veszekedett — hagyjon engem békében, különben sem szeretek beszélni számmal.

Az idegen felháborodott ezen a grombaságon, valami kifejezést keresett, hogy elmésen visszautasítsa a sértést, majd dadogva így szólt:

— *Beszélni számmal? Hát tudja, hogy ki beszél számmal? Ön, uram, ön . . . ön . . .*

Időszerű vice

— Mondd meg nekem, *Móricka*, mi a különbség a villám és a villamos-áram között?

— *A villámért nem kell fizetni.*

A szennai „böcce“

Noszlopy *Aba* *Tihamér* írja meg a régi *Somogy-országból* „*A szennai böcce*“ esatlanos történetét. A kaposváriak a szennaiakat ingerelték azzal, hogy a szennaiak valamikor régen, amikor a *fű a templomtornyuk tetején* nagyon megnőtt, vastag kötél felhúzták oda a *község bikáját*, hogy onnét a *füvet legelje le* . . . Azóta „*szennai böccének*“ csufolják az ott lakós polgárokat, s midőn egyszer a *szennai bíró* egy zónapörköltre, meg egy korsó serre betért a „*kaposi*“ régi „*Koronába*“ s felismerték, az egyik vidáman szerző ur odakiáltott a szennai bíró uramnak:

— *Adjon Isten, bíró uram! . . . Van-e még sok böcce a falujukban?!* A szennai bíró, minekutána előbb jót húzott a seres korsóból, ekként visszavágott:

— *Böcce van elég, csak ökörből van kevés! . . . Mikor lesz szerencsénk a tekéntetős urhoz?!*

Különös felháborodás

— Mit? Hogy öt pengőt fizessenek egy vizitért, mikor az én *Petikém*ről ragadt rá a himlő az egész falu gyerekeire, ami a *doktor urnak anyyi kuncsaftot szerzett?!*

Jogos aggodalom

— El vagyok rá készülve, hogy este nézeteltéremem lesz a feleségemmel.

— Miért?

— *Mert délben megfojtottam az anyósomat.*

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

**i
nyir**

(Beküldte ifj. *Nagy István Szendrőről*.)

2. Szórejtvény.

juhász csinálja merész

(Beküldte ifj. *K. Balogh József Dögéről*.)

3. Szórejtvény.

idegen pénz h e r c e g

(Beküldte ifj. *Józsáné Szántai Erzsike Tiszaderzséről*.)

4. Számrejtvény.

15, 12, 19, 3, 20, 26, 11 Mérgesit
9, 5, 16, 1, 8, 4, 11 Salyosan büntetik
18, 17, 13, 17, 4, 20 Révnél tartózkodik
10, 12, 7, 12 Divatos játékt
1—20 Ismert közmondás

(Beküldte *Békéfy László Zalakoppányból*.)

5. Szórejtvény.

**szem Á rag ismeretet gyűjt névelő MBR
(—é)**

(Beküldte ifj. *Ferencz József és ifj. Gusztics János Somogy-szentimrérl*.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 26-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 20-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Szórejtvény: **Barna kislány**. 2. Szórejtvény: **Katalinfürdő**. 3. Pontrejtvény: **Nem veszhet el Magyarország sohasem**. 4. Keresztrejtvény. **Vízszintes sorok:** 1. via. 3. ime. 5. fiu. 8. farsang. 10. sír. 11. énekkar. 14. fon. 15. azt. 16. gus. — **Függőleges sorok:** 1. verseng. 2. a farkas. 3. férfi. 4. ma. 6. in. 7. ugart. 9. sík. 12. no. 13. az.

Megejtők: Böresök *Bálint*, *Palesó József*, *Bodor Rózsa*, *Mrázik József*, *Szemenyei János*, *Perce Rókus*, *Szücs Ferenc*, *Vargha Anna*, *Günther László*, *Szekeress János*, *Wieser Sándor*, *László Kálmán* és *Tobajdy János*.

Jutalomkönyvet nyertek: **Szemenyei János (Orosháza)**, **Böresök Bálint (Makó)**

A 21-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

A VILÁGGYUJTÓGATÓ

REGÉNY * ANGOLBÓL FORDITOTTA: VÉCSEY LEÓ (26)

— Szidorovszky Richárd gróf Fasor 80. alatt lakik.

— Hát ezt is tudja?

— Igen.

— Miért gunyolódik, doktor ur?

— Téved, nem akartam gunyolódni.

— Ön nem bizik bennem.

— Nem, természetes, hogy nem.

— Akkor fölösleges vagyok.

— Kedves Hadoxom, ne legyen beképzelt. Én még magamban sem bízom, hogy biznék akkor önben? De ha a véleményemre kíváncsi, kijelenthetem, hogy én önt ügyes detektívnek tartom. Sejtji legalább, hogy miben dolgozom most?

— Nohát, — válaszolta Hadox — az csak egyféle dolog lehet, mert kényes dolgokban nincs nagy választék.

— Nem rossz válasz! Egy jó detektívnek mindig készen kell lennie ilyen diplomatikus válaszra. Egyébként beláttam, hogy nem végezhetek mindent egyedül, az ön segítségére szorulok és szeretném, ha megtudná, miről van szó.

Cardon cigarettával kínálta meg a fiatal embert és maga is rágyújtott. Mialatt az első sűrű, kékes-szürke füstfelhőt fujta a levegőbe, félig lehunytt szemmel és átható, éles pillantással nézve a mellette ülőre, mondta:

— Ismeri Gilió doktort?

Hadox mereven nézte cigarettájára égő végét s lassan válaszolt:

— Nem. Ki az a doktor Gilió? A neve olasz hangzású.

— Nos, majd később megismeretem vele. Nagyon érdekes ember.

— Ugy?

Cardon elgondolkodott, hogy tényleg látta-e társa arcán a meglepetés árnyékát, amikor Gilió doktor nevét kiejtette előtte.

Egyébként ez a legügyesebb módszer, hogy az ember a cigarettájára tüzet nézi, ha nem biztos arról, hogy uralkodni tud az arckifejezésén.

— Szeretnék többet is hallani, — mondta Hadox és nagy barna szemével nyíltan nézett Cardonra.

Ez a Hadox, — gondolta a detektív — a legravaszabb ember a detektívek közt és még nagy em-

ber lehet belőle. Biztos vagyok, már tud annyit, hogy bátran megtudhat többet is.

— Tehát, — mondotta hangosan — nagyon kényes ügyről van szó. Amint ön is tudja, hiszen mindenki beszél róla, hogy az udvar, egyik igen magas állású embere nem a leghűségesebb, gyakran megcsalja feleségét.

— Nehéz dolog is egy asszonyhoz hűségesebbnek lenni.

— Lehet. De azt beláthatja, hogy itt nem tisztán magánügyről van szó. Ez bizonyos mértékben a kormányt is érdekli, de főként Öfelségét. A dolog úgy áll, a kormánytól fél, hogy az illető személy felesége megtudott valamit a történetekről. Ez nagyon kellemetlen és gonosz eredményre vezethetne. Emiatt a nő levelezését ellenőrzés alá vették, ami, bár nem valami előkelő és udvarias rendszabály, de néha az állam érdekében lehet térni a legegyszerűsebb utról. A levelekben, amelyek postán mentek el, Öfelsége semmi fontos értesítést nem küldött rokonainak, de okunk van a gyanura, hogy abban a csokoládédobozban, amelyet Szidorovszky gróf... ugye érti?

— Nagyon is jól.

— Érdeklünkben áll, hogy pontos adatokat kapjunk Öfelsége szokásairól. Ez az a kényes feladat, melyről én beszéltem. Ezt nem lehet bárkire rábízni. Ezért azt szeretném, ha ön vállalná magára.

Hadox komolyan bólintott. Nyilván jól esett neki, ez a bizalom.

— Önnek ismeretséget kell kötnie Öfelsége egyik vagy másik komornájával és...

A detektív hirtelen elhallgatott.

— Mily éleseszü ön, Hadox ur! Feszülten figyelte őt Hadox, de a detektív csak egy jegyzőkönyvet vett ki a zsebéből és bepillantott.

— Meg kell tudnia, — folytatta — milyen gyakran és mikor hagyja el a főhercegnő a várat, kocsin vagy gyalog megy-e és hova szokott ellátogatni?

— Ez nem lesz nehéz.

— Talán nem. Mindenesetre meg vagyok győződve, hogy az ügyet helyesen fogja felderíteni.

Szükség esetén kössön viszonyt az egyik komornával. Az ilyen dolgokat egy törekvő detektívnek kötelességének kell tartania.

Hadox erősen gyanakodott, hogy Cardon kigunyolja, de nem szólt.

— Az udvari kocsist, vagy más is kikérdezhet. Adja ki magát újságírónak, aki udvari riportot ír és akkor nem lesz fennakadás.

— Helyes.

— Ha lehet, tudja meg, mi volt a célja a főhercegnő mai séta-kocsikázásának?

— Igen.

— És azonnal értesítsen engem.

— Hova küldjem az értesítést?

— A „Fekete Róka“ kávéházba, Fasor 27. Táviratozzon nekem. A telefon nem biztos.

— Ugy lesz.

— Azt hiszem, Öfelsége két órákor szokta a kastélyt elhagyni. Ugy intézze a dolgot, hogy legkésőbb fél kettőre biztosat tudjak.

— Akkor nincs elvesztegetni való időm.

— Nincs. Most megállítom az autót, hogy kiszállhasson.

Hadox kiszállt és gyors, energikus léptekkel eltűnt az utcánsarkon.

Cardon ötnegyed órát töltött a „Fekete Róka“ kávéházban, egy egész halom söröspohár alá való tányér között.

Közben teljes figyelmét a 30-as számú ház bronzveretes kapujára irányította.

Levélhordó, egy szolgálta, és különböző áruházak pár kihordóján kívül sem ki, sem be nem ment senki. Egy autó állt meg a ház előtt és két hölgy szállt le. Más senki.

A detektív egy darabig pihentette agyát, hátha valami olyan fog történni, amihez pihent értelem szükséges. A megrendelt sörökkel titokban hidegvérrel mérgezett meg egy szegény babérfát.

Cardon az órára nézett. Már másfél óra telt el. Hivta a pincért és fizetett.

Azután elhagyta a kávéházat és meggondolás nélkül bement a 30-as számú házba. Liften felment a harmadik emeletre, hol Szidorovszky alezredes lakott.

(Folytatjuk.)

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak május hó 30-án.)

GABONATÖZSDE

Készárupiac. *Buza:* tiszai 76 kg-os 12.65—13, 77-es 12.90—13.30, 78-as 12.15—13.50, 79-es 13.40—13.75, 80-as 13.50—13.85; felsőtiszai és jársági 76 kg-os 11.65—11.90, 77-es 11.80—12.05, 78-as 12—12.25, 79-es 12.15—12.40, 80-as 12.30—12.55; fejmegyei, dunántúli, pestvidéki és bácskai 76 kg-os 11.60—11.75, 77-es 11.75—11.90, 78-as 11.90—12.10, 79-es 12.10—12.30, 80-as 12.25—12.30. — Pestvidéki *rozs* 6.20—6.30, egyéb 6.20—6.30; *takarmanýárpa* elsőrendű 8.60—8.80, másodrendű 8.40—8.60; *felvidéki sörárpa* 11—13, egyéb 9.75—11; *zab* elsőrendű 7.90—8.15, másodrendű 7.75—7.85; tiszántúli *tenygeri* 6.90—6.95, egyéb 6.90—6.95; *korpa* 5—5.10; 8. *liszt* 8—8.10 pengő métermázsánként.

Határidőpiac. *Buza* júniusra 11.80—11.85, októberre 10.67—10.68. — *Rozs* júniusra 6.12, októberre 7.23—7.24. — *Tenygeri* júliusra 7.40—7.43, augusztusra 7.60—7.63 pengő métermázsánként.

Vetőmagpiac. (A Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi r.t. jelentése.) A gyakori esőzések által sok helyen a most még véltethető magvaknak, *muharnak, kölesfélének, fűmagvaknak, szudánfűmagnak* kereslete van. pótvetésre pedig *takarmanýrpa* magnak is. A *bíborherce* vetések a sok esőpadék által az utolsó hetekben erősen fejlődtek, de most, midőn a virágzás és magképződés ideje kezdődik, nem esőre, hanem meleg időjárásra van szükség. A külföld bíborheremag iránt érdeklődik, de ületkötések még nem történtek, így a vevők, mint az eladók váromozó állappontra helyezkednek, már az okból is, mert a valutáris helyzet, különösen a dollárnál, a bizonytalanság jegyében áll. — A *budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos jegyzései 100 kilónként, nyersárúért, budapesti paritásán:* Köles, vörös 5.75—6, muharmag 8—9, lenmag elsőrendű 29—30, másodrendű 27—28; tökmag elsőrendű 23—24; kék mák 153—156; borsó; Viktória 13—14; szárított répaszelet 7.75—8; lenese, kisszemű 20—24, nagy 26—30; bab; szokvány 9—9.25 pengő métermázsánként.

Abraktakarmanýpiac. Árpakorpa 6.50, borsóhéj 6, borsókorpa 6, buzakovkoly 5.25, konkolygáca 6.25, lenmagpogácsa 13, napraforgógáca 9, repcepogácsa 8, rozskovkoly 5.25, rozskorpa 5.25, rozsoesü 5.25, rozstakarmanýliszt 7.80, szójababpogácsaliszt, nagyban 21, kicsinyben 23, tökmagpogácsa 14 pengő métermázsánként.

Takarmanývásár. Réti széna másodrendű 3.90—4.10, csomagolásra 2.20—3.90, sarjuszéna 2.90, muharszéna 3.10—4.10, lucernaszéna 5—5.30, zöld lucerna 2.80—4.80, alomszalma elsőrendű 3.20, másodrendű 1.80—2.90 pengő métermázsánként, zsupszalma, 1 kéve 30 fillér.

Cirowszakáll takaró szalma átlagárban 18—20, belésszalma átlagárban 10—12 pengő métermázsánként. *Cirowsmag* 5.25 pengő métermázsánként.

Tenyészmarhák és jármosökrök. Elsőrendű belföldi jármosökör (tarka) 40—44, elsőrendű belföldi jármosökör (fehér)

40—44, másfél éves üszök 36—40, másfél éves tinók 36—40, fiatal, friss fejős tehén 55—65 fillér kilogrammonként.

Borjuvásár. A vásár irányzata lanya volt. Élő borju, belföldi szopós, elsőrendű 68—78, kivételesen 80—88, másodrendű 60—67, harmadrendű 45—59 fillér kilogrammonként.

Vágómarhavásár. Ökör, legjobb 40—50, közép 34—38; bika, legjobb 40—48; tehén, legjobb 37—42, csontoznivaló 18 fillér kilogrammonként élősúlyban.

Sertésvásár. Könnyű 76—82, közép 86—88, nehéz 96—98 fillér kilogrammonként élősúlyban.

Lóvásár. Igás kocsi (nehéz nyugati fajta) 270—320, igás kocsi (könnyű nyugati fajta) 170—260, alárendelt minőségű lovak 40—190, vágólovak 40—150 pengő darabonként.

Juhárak. Külföldnek megfelelő prima, fiatal kistogás ürök páronként 100 kg, vagy azon felüli súlyban 40—45, prima fiatal bárányok páronként 75—80 kg között 40—45 fillér kilogrammonként, valamennyi gazdaságban, etetés-itatás után mázsával, páronként 6 kg.

Gyapju. Hazánkban a múlt héten mindössze 50—60.000 kg középminőségű uradalmi fűsűs- és szövetgyapjut adtak el, előbb 1.07—1.10, utóbb pedig 1—1.05 pengőért. A legfinomabb posztógyapju iránti kereslet ezuttal is mérsékelt volt.

Nyersbőr. Az árak változatlanok.

Tej és tejtermékek. Teljes tej literje 32, lefölözött tej 8—12, tejszín 240—300, tejföl 120—160, centrifugált vaj kg-ja kicsinyben 260—300, szedett vaj 220—240, tehénturó 40—80, juhturó 150—240, juh-sajt 150—200, emmentáli sajt 240—400, trappista sajt 160—240 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő baromfi: csirke 0.90—2.40, tyúk 1.80—3 P darabonként. *Leölt baromfi:* hizott lud és rucá 1.30—1.80, liba, újdonság 1.80—2.60, csirke 3.40, tyúk 1.30—1.80, hizott pulyka 1—1.50, libamáj 3—7 pengő kilogrammonként. Tojás darabja 5—7 fillér.

Vadpiac. Özeomb 2.50—3 pengő kilogrammonként. **Halpiac.** Ponty, élő, kicsinyben, nagyság szerint 1—1.80, harsca 2.40—4 pengő kilogrammonként.

Zöldség és gyümölcs. Sárgarépa 32—72, újdonság, csomója 16—30, petrezselyem 20—40, újdonság, csomója, zöldjével 16, zeller 12—24, újdonság, darabja 2—10, kalarábé 10—18, újdonság, darabja 12—40, karfiol 1.40—2.40, vöröshagyma 4—8, fokhagyma 20—60, cékla 8—16, kelkáposzta, újdonság 40—110, fejes saláta, darabja 2—8, torma 30—160, burgonya, ősi rózsá 8—14, Ella 6—10, kifli 16—22, champignon-gomba 200—320, fekete retek 8—16, hónapos retek, csomója 5—30, uborka, újdonság 120—200, zöldpaprika, újdonság, darabja 12—50, tök, főző, újdonság 180—260, vajbab, újdonság 400—800, spárga 40—200, sóska 12—26, paraj 6—16 fillér kilogrammonként — *Gyümölcs:* Alma 32—200, egres 40—80 fillér kilogrammonként.

Borpiac. Az árak az Alföldön 1.30—1.60 pengő között változnak hektoliter-fokonként, minőség szerint. Hegyvidéken és színes árúért, továbbá kiváló minőségű borért ennél magasabb árakat is fizetnek.

Szesz és szeszital. A szeszárak változatlanok. *Gyümölcspálinka:* Törköly 2.70,

seprópálinka 2.70—2.80 pengőn volt ajánlva. Szilvórium, idei nyári áru 3.70, ónyári 4, ó kék 5 pengőn volt ajánlva. 10.000 literfokonként + 3% forgalmiadó.

Paprika. *Termelői árak Szegezen:* Édes nemes paprika 72—97, féledés paprika 42—45, rózsapaprika 30—35, másodrendű paprika 25—30, harmadrendű paprika 20—25, fűzérpaprika 80—150 fillér kilogrammonként. — *Kalocsán:* Édes nemes paprika 58—75, rózsapaprika 32—40, másodrendű paprika 20—26, harmadrendű paprika 18, csövespaprika 20 fillér kilogrammonként.

Fapiac. *Fenyőfában* az árak emelkedő irányt mutatnak. *Lombfában* a kereslet változatlanul gyenge. Egyedül a bükkfára van vevő. Megélénkült a donga iránti kereslet, mely cikket német cégek vásárolják Amerika részére. *Tűzifában* az üzletmenet csendes, a kínálat tartózkodó. Belföldi bükkhasáb 270—275, cserhasáb 230—235, gyertyánhasáb 240—245, ákáchasáb 210—220, hántolt fa, száraz 295—300, friss 240—245 pengő budapesti paritásában.

Idegen pénz nemek vételi és eladási ára május hó 30-án. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Száz pengőnél többbe kerül száz darab:* angol font 1925—1980, dollár 479—489, kanadai dollár 417—429, hollandi forint 230.55—232.75, német márká 135.70—136.60, svájci frank 110.70—111.40 pengő. — *Száz pengőnél kevesebbe kerül száz darab:* esekkorona 16.93—17.05, szerb dinár 7.20—7.70, francia frank 22.30—22.50, lengyel zloty 64.35—64.85, román leu 3.40—3.44, bolgár leva 4—4.26, olasz lira 29.90—30.20, osztrák schilling 77.50—80.50 pengő.

Vásárok jegyzéke.

Vasárnap, június hó 4-én. *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Budapest.

Hétfő, június hó 5-én. *Állat- és kirakodóvásár:* Kerekegyháza, Tiszafülvár.

Kedd, június hó 6-án. *Állat- és kirakodóvásár:* Árpás, Balassagyarmat, Belet, Csurgó, Dunaföldvár, Fertőszentmiklós, Gamás, Mezőcsát, Nagyecsed, Nagykanizsa, Pécs, Rajka, Repecszentgyörgy, Tevel, Vásárosnamény. — *Állatvásár:* Eger, Sümeg, Szikszó. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Enying, Hedrehely, Zala-szántó

Szerda, június hó 7-én. *Állat- és kirakodóvásár:* Dunaföldvár, Orosháza. — *Állatvásár:* Jánosháza, Miskolc. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Istvándi, Kaposvár, Mékényes.

Csütörtök, június hó 8-án. *Állat- és kirakodóvásár:* Bodrogkeresztúr, Nyírábrány, Orosháza, Ujfehértó. — *Állatvásár:* Putnok. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Büsssi. — *Marha- és kirakodóvásár:* Nagyeszákány, Szentgyörgyvölgy. — *Ló-, és marhavásár:* Devecser.

Péntek, június hó 9-én. *Állat- és kirakodóvásár:* Alattyán, Orosháza.

KIADJA:

„FALU” ORSZÁGOS FÖLDMIVÉS-SZÖVETSÉG.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL.